

JUTRO

Rokopisi se ne vračajo.

Inseriraite v „JUTRU“

V BOLGARIJI NI NOBENE BISTVENE IZPREMEMBE

Tudi vlada dr. Bogdana Filova bo nadaljevala dosedanje zunanjo in notranjo politiko naše sosedo

Sofija, 16. februarja. b. V tukajšnjih inozemskih krogih je kriza vlade dr. Kiosevanova vzbudila večjo pozornost kakor v domačih krogih. Sestava nove vlade pa ne napoveduje bistvenih sprememb niti v bolgarski notranji niti v zunanji politiki. V tem pogledu tvorita osebi novega ministrskega predsednika dr. Bogdana Filova, bivšega prosvetnega ministra, in novega zunanjega ministra dr. Ivana Popova, dosedanjega bolgarskega poslanika v Beogradu največje jamstvo. Novi predsednik vlade dr. Filov je v osemletnem času razvil izrazito nepopolnoma osebnost in je zato njegovo imenovanje za seja vlade predvsem očitno, da se zeli tako v bolgarski notranji kakor tudi zunanji politiki kreniti v čim bolj mirne vode. Ker Bolgarija v svojem političnem življenju ne pozna več strankarskega sistema, gre pri sedanjem spremembi političnega vodstva bolj za nekakšno rotacijo oseb kakor pa novih tendenc.

Bivši ministrski predsednik dr. Kiosevanov, ki je bil več kot pet let tudi zunanji minister Bolgarije, je izvršil v dobi svojega vladanja več takih notranjih osebnih sprememb, ki se v bistvu nikdar niso dotikale kurza vladne politike. Po šestletih rekonstrukcijah njegove vlade ni končno ostal v njegovem zadnjem kabinetu skoro noben sodelavec izza dobe prve njegove vlade. Zanimivo je, da je bil dr. Kiosevanov, ko je pred petimi leti osnoval svojo prvo vlado, bolgarski poslanik na našem dvoru. Njemu je bila ves ta čas poverjena tudi bolgarska zunanja politika. Prav tako je bil tudi sedaj pozvan dosednji bolgarski poslanik v Beogradu dr. Ivan Popov, da prevzame resor zunanjega ministra v novi vladi. Kakor nekdo dr. Kiosevanov, tako si je tudi dr. Popov ves čas svoje boegarske misije prizadeval, da bi prijaletjske odnose med našima državama postavil na kar najbolj trajne in trdne osnove. Da se je to v teh treh letih zgodilo, je v veliki meri tudi njegova zaslug. Zato ni nobenega dvoma, da bo tudi kot zunanji minister nadaljeval politiko, ki jo oba bratska naroda odobravata brez pridržkov.

Imenovanje dr. Popova za zunanjega ministra pa nam obenem odkriva interese, ki ga ima najvišji faktor v Bolgariji, bolgarski kralj, na vzdrževanju najboljših prijateljskih odnosov z našo državo. Na to okolnost posebej opozarjajo tudi v tukajšnjih političnih krogih, ki se jim imenovanje dr. Popova za zunanjega ministra, zdi prav glede na sedanjí položaj na Balkanu in glede na znana prizadevanja za trajno pomirjenje na tem področju posebnost.

Po zatirjanju poučenih krogov pa seveda to nikakor ne pomeni, da bi bil dr. Kiosevanov vodil doslej drugačno politiko. Ako se je iz notranjih razlogov pokazala potreba po zamenjavi dosednjega šefa vlade, je zlasti za bolgarske sosedne zelo pomirljivo in obetajoče, da je njegovo mesto v zunanjem ministristvu zasedel diplomat, ki je bil že doslej znan kot zagovornik mirne črte v bolgarski zunanji politiki in sodelovanja z vsemi bolgarskimi sosedami. Če prve informacije, ki prihajajo z merodajnega mesta, potrjujejo domneve, da ne bo v bolgarski zunanji politiki nobenih sprememb. Osebnosti dr. Filova in dr. Popova dajeta bolgarski zunanji politiki še večji poudarek nevtralnosti, kakor je ta že doslej prišel do izraza.

Znano je, da je bolgarsko stališče v vprašanih splošne balkanske politike nateleto že med beogradske konferenco stalnega sveta Balkanske zveze na zelo simpatičen sprejem pri bolgarskih sosedih in da so se prav zaradi lojalnega bolgarskega zadržanja mogle nadaljevati pobude za dokončno pomirjenje med Bolgarijo in Rumunijo. Prav tik pred sestavo nove vlade so v sofski javnosti napravile najboljše vtiske vesti iz Varne, da se je tamkajšnji deželni predstojnik odpeljal na obisk k prefektu južne Dobruže v Balčik, kjer so bile izmenjane zelo značilne zdravice o želji po izboljšanju medsebojnih odnosov. Doznava se, da bo rumunski prefekt v kratkem vrnil obisk svojega bolgarskega tovariša v Varni. V informiranih krogih ne vidijo nobenih znakov, ki bi govorili za to, da se ta politika zblizevanja ne bi nadaljevala tudi pod novim zunanjim ministrom. Ni izključeno, da bo tempo tega zblizevanja celo pospešen, kar bi bilo samo želeno, tako v interesu mira, na bolgarskih mejah kakor tudi na širšem balkanskem področju.

Turški zunanji minister Saradzoglu je po svojem drugem obisku v Sofiji, ko se je vračal s konference Balkanske zveze v Beogradu, izjavil, da so balkanski narodi dovolj razsodni, da medsebojne spore lahko rešujejo kot skupne družinske zadeve, ker jih samo to lahko obvaruje pred zunanjimi posegi vanje. Ako je te besede izrekel prav po svojem sofskem obisku, je gotovo imel za to trditev odgovarjajoča bolgarska in rumunska zagotovila. Teh zagotovil svojega prednika dr. Popov, ki je znan kot pobornik balkanskega mira, ne le ne bo prekril, kakor pravijo tu, temveč jih bo še bolj poudaril s svojim delom.

Nova vlada

Sofija, 16. februarja. AA. Bolgarska državna agencija poroča: Prof. Bogdan Filov je sestavljal naslednjo vlado: Predsednik vlade in prosvetni minister dr. Bogdan Filov, zunanji minister Ivan Popov, notranji minister B. Gabrovski, prometni minister Ivan Goranov, odvetnik iz Sofije. Vsi ostali resori ostanejo v rokah dosedanjih ministrov.

Danes dopoldne je kralj Boris sprejel člane nove vlade v avdicini. Nakar se je vlada takoj sestala k prvi seji.

Prof. Bogdan Filov, novi predsednik ministrskega sveta, se je rodil 10. aprila 1883 v Stari Zagori. Po končanih študijah na vseučilišču v Würzburgu in Freiburgu se je posvetil vseučiliški karijeri. Leta 1914 je postal docent za arheologijo na sofskem vseučilišču. kmalu nato pa kustos, a potem ravnatelj narodnega muzeja v Sofiji. Že leta 1920. so ga izvolili za rednega profesorja arheologije, antične zgodovine in antične umetnosti na sofskem vseučilišču.

lišču. Leta 1932. je postal dekan filozofske fakultete, potem pa rektor vseučilišča. Pomembno znanstveno delo dr. Filova odlikuje mnogo priznanj. Za zasluge na polju arheologije, posebno kot ravnatelj bolgarskega arheološkega zavoda, ga je bolgarska znanstvena akademija izvolila za svojega člana, nekaj let potem pa za svojega predsednika. Prof. dr. Filov je uglede član mnogih znamenitih tujih znanstvenih ustanov in je dobro znan tudi v naših znanstvenih krogih, posebno po tem, da je eden izmed najuglednejših bolgarskih sodelavcev pri edicijah balkanskega instituta v Beogradu. Pri prenosu vlade Kiosevanova 14. novembra 1938 je Filov postal prosvetni minister.

Ugoden vtis v Parizu

Pariz, 16. febr. (Havas). V francoskih diplomatskih krogih smatrajo, da krize vlade Kiosevanova nikakor ni smatrali za posledico kakih nesoglasij v vladi zaradi bolgarske zunanje politike. Po sestavi rovega kabineta se lahko pričakuje, da si bo posledice stike z drugimi balkanskimi državami. Imenovanje bivšega bolgarskega poslanika v Beogradu Ivana Popova za novega zunanjega ministra, je napravilo v

Parizu izredno ugoden vtis in smatrajo, da pomeni to imenovanje še bolj prijateljske stike med Bolgarijo in Jugoslavijo za bodočnost.

Švicarska mnenja

Curih, 16. febr. (Havas). Švicarski vodilni listi zelo različno komentirajo spremembe v bolgarski vladi. Južnoevropski dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« je mnenja, da pomeni sprememba v vodstvu bolgarske politike približanje Bolgarije Italiji in odmak od sovjetske Rusije. Nasprotno pa smatra dopisnik »Basler Nachrichten«, da pomeni nova bolgarska vlada okrepitev vsebolgarske ideje na Balkanu. »Basler National Zeitung« smatra, da je novi bolgarski zunanji minister Popov eden glavnih nosilcev vseslovenske ideje, kateri je tudi novi ministrski predsednik dr. Filov zelo naklonjen. Prav tako označuje beogradski dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« Popova za zagovornika slovenske solidarnosti, ob enem pa vidi v njem jamstvo, da se bodo odnosi med Jugoslavijo in Bolgarijo sedaj še bolj poglobili in utvrdili. To je tem bolj važno, ker sta Jugoslavija in Bolgarija v sedanjih prilikah hrtenica balkanskega mira.

Prve izjave Filova

domačim in inozemskim novinarjem v Sofiji

Sofija, 16. febr. AA. Novi ministrski predsednik dr. Filov je dal poročevalcem domačih in tujih listov danes opoldne naslednjo izjavo:

Ko je kralj sprejel prošnjo dosednjega ministrskega predsednika dr. Kiosevanova, naj bi ga zaradi slabega zdravja odvezal dolžnosti, ki mu jo je bil poveril, je kralj blagovolil meni poveriti sestavo nove vlade. Posebno želim poudariti, da bo ta vlada, ki je z malimi izjemami obdržala isto sestavo, vodila dosledno zunanjo in notranjo politiko vlade dr. Kiosevanova. Pri izvajanju te politike, med o navdihnjene po kralju, sem že do leti nekaj časa sodeloval s Kiosevanovom, ki mi z njim družilo na priložnost »priateljske zveze in čigar naziranje o upravljanju države s m zmerom popolnoma odobravam. Očividno je, da je postal novi zunanji minister Ivan Popov, ki je bil zvest sodelavec pri izvajanju dosednje zunanje politike, kaže, da se ta politika ne bo spremenila v bodočnosti. Če hočem z nekaj besedami resimirati politiko nove vlade, lahko rečem, da bo ta politika ostala tudi v bodoče politika mira in nevtralnosti politika notranjega mira, narodne enotnosti, gospodarske in kulturne napredka. Ta politika je temeljna v skladu s čutili in željami bolgarskega naroda.

Velike norveške izgube v pomorski vojni

Položaj severnih nevtralnih držav je zaradi gospodarske vojne zelo težaven

Oslo, 16. febr. (Reuter). Vsi norveški listi se bavijo z ogromnimi norveškimi izgubami v pomorski vojni. Danes je bila zopet objavljena potopitev 1.000-tonske norveškega parnika »Biste« ki je na poti iz Anglije v Norveško izginil in ga je treba že smatrati za izgubljenega z vsi posadko vred. Ob tej priliki pravi list »Aftenposten«, da naj bi voljujoče se države končno sporočile, kakšne pravice imajo prav za prav še nevtralnici. Ali sme še voziti Norveška zase premozi iz Anglije ter premozi in petroleji iz Amerike? Ali sme sploh še nevtralne ladje opravljati pomorski promet med nevtralnimi državami? List se vprašuje dalje: »Ali je prav za prav nevtralnici sedaj še dovoljeno Norveška je miroljubna država in hoče mirnega sodelovanja z Nemčijo. Toda potopitve norveških ladij se morajo nehati.

6 podmornic uničenih v enem tednu

London, 16. febr. o. Po uradnem poročilu admiralitete je angleška mornarica uničila v poslednjem tednu 6 nemških podmornic.

Uspeh rušilca »Antilope«

London, 16. febr. s. Danes je bil javljeno, da je rušilec ki je brtelki petek potopil dve nemški podmornici, vojna ladja »Antilope« (1350 ton) pod povelju tvornika Douglasa.

Tri nevtralne ladje potopljene

London, 16. febr. s. (Reuter). V bližini vzhodne angleške obale sta bila danes od nemške podmornice torpedirana danška parnika »Sleithner« in »Rhona«, vsak s približno 1100 tonami. S prvega je rešenih 12 oseb, z drugega pa 6.

1168-tonsko norveško ladjo »Star« potopila je toliko časa, da jo je treba smatrati kot izgubljeno.

Norveški in danski protest

Oslo, 16. febr. s. (Havas). Norveška vlada je vložila pri nemški vladi protest za zadrževanje treh norveških parnikov od nemških podmornic. Norveška vlada si pridržuje pravico, da zahteva zaradi potopitve povračilo škode.

Kodanj, 16. febr. s. (Reuter). Danska vlada je sklenila protestirati pri nemški vladi zaradi potopitve parnika »Charstina Mersk«.

Ameriški korak v Berlinu

Berlin, 16. febr. s. (Associated Press). Kakor poročajo bo ameriški poslanik v Berlinu interveniral pri nemški vladi in pro-

sil za pojasnilo glede postranskega načina pomorske vojne, po katerem hočejo Nemci potopiti vsako nevtralno ladjo, ki gre v angleške kontrolne postaje.

Kako je z okrepitevjo gospodarskega sodelovanja med Bolgarijo in njenimi sosedi? — Filov: Ustanovitev bolgarsko-južnoslovenske trgovinske zbornice v Beogradu in v Sofiji je dokaz tega stremelja.

Kdaj bo skliceno narodno sbranje na zasedanje? — Filov: Na 24. t. m. in bo sejo narodnega sabora odprla predstojna beseda.

Ali pomeni vaša vlada neko dočeno etano na poti do normalizacije in demokratizacije notranjega življenja? — Filov: Vsaka sprememba pomeni v neki meri nekatrsko etano. Toda v tej smeri ne pričakujemo nobenih posebnih sprememb. Osnovna črna notranje politike ostane ista, kakršna je bila za vlado dr. Kiosevanova.

Angleške letalske izgube

London, 16. febr. s. (Reuter). Letalsko ministristvo je objavilo novo listo angleških izgub vojne v zraku. Lista obs ga 49 imen letalskih oficirjev in vojakov. Sedem od teh opeležalo ostali pa so padli, oziroma so podležli poškodbam.

Počastitev mornarjev »Exeterja in »Ajaxa«

London, 16. febr. s. (Reuter). Zupan v Plymouthu je p. redil danes kosilo na čast mornarjem iz angleških križark »Ajax« in »Exeter«. 300 mornarjev je z godbo z »Exeterja« na čelu k raka ob burji pozdravljeno od občinstva po ulicah v mestno hišo.

Današnji angleški listi pravijo, da naj bi enako parado prišli mornarji z obeh znamenitih angleških križark tudi v Londonu, ko pridejo na kosilo k Londonu. Mu zupanu »Daily Express« pravi, da je najboljše propagandni k vsakokrat zaleže več nego govori, pokazati občinstvu zmagovalce »Daily Telegraph« se ob priliki včerajšnje sprejema križarke »Exeter« spominja kako so nemški listi in radio ponovno javljali da se je križarka »Exeter« na bitki z »Admiralom Graf Spee« potopila.

Nevtralnostni gas

Washington, 16. febr. s. (Associated Press). Zunanji minister Hull je danes izjavil, da je treba smatrati na polje izgovorov, ki so jih dale Anglija, Francija in včeraj tudi Nemčija na noto o dočedni nevtralnosti cone okoli ameriške celine, da so vse tri vojujoče se države ustanovile take cone o Kolumbiji. Ameriške države se bodo sedaj poročevale o nadaljnjih korakih, ki naj bi jih glede te zadeve pozevale.

Predsednik Roosevelt, ki se je danes vkrcal na ameriško križarko, je izjavil na krovu križarke dopisniku agencije da služi njegovo desetištevno potovanje po Atlantskem oceanu izključno oddihu.

Italija bo povečala trgovino z Rumunijo

Bukarešta, 16. febr. s. (Havas). Semkaj bo v kratkem dospela italijanska trgovinska delegacija. Italija, ki je že od leta 1929 za Anelijo in Francijo najboljše kupce rumunskega blaga, se trudi, da še razširi svoje trgovinske odnose z Rumunijo. Pričakujejo, da bodo pogajanja za novo trgovinsko pogodbo v kratkem uspešno zaključena.

Seja banskega sveta

Včerašnja seja je bila posvečena predvsem gospodarskim razmeram v Sloveniji

Ljubljana, 16. februarja.

Debata o socialnopolitičnih in zdravstvenih vprašanjih je zavzela vso današnjo dopoldansko sejo banskega sveta. Prijavilo se je 25 govornikov. Na popoldanski seji je banski svet obravnaval posle finančnega oddelka in začel razpravo o trgovini, obrti in industriji.

Banski svetnik dr. Leskovar je govoril o delovnih razmerah v Mariboru. Rekel je, da je na najboljših mestih tujih industrij, ki podpirajo še vedno nameščenih okrog 6000 neslovenskih tujcev, ki se favorizirajo v škodo naših lastnih ljudi. Tudi tu ustvarja ugodna tla za razdiralno propagando. Med predlogi, ki so jih stavili razni govorniki, naj jih navedemo samo par: Skrb za brezposelne naj se prenese na občine, ki bi jih bilo treba v danem primeru tudi podpreti; na tak način bi morali ostati brezposelni v domačih občinah in bi se cotepušno odpravilo. Uvede naj se starostno zavarovanje za kmečko prebivalstvo. Agrarna reforma v Prekmurju naj se izvede še na obeh veleposestvih, kjer se še ni do kraja. Otvorijo naj se razne nove zdravstvene institucije, odnosno izpopolnijo in bolj podprejo že obstoječe itd.

Govora je bilo dalje o vinskih kmetijah, ki kljub novemu viničarskemu redu včasih prelerajo komaj po dinar na dan, pa o podpiranju gradbenega delavstva ob času mrtve sezone, o bednih življenjskih razmerah lesnega delavstva, pobujanju alkoholizma, o premikih mezdah v nekaterih industrijah, v dobitvi kmetij, ki onemogoča vsako umno gospodarstvo, o belih kugi ter o drugih sličnih nerazveseljivih socialnih pojavih na našem podeželju. Seveda je bilo tudi pri tej razpravi predloženih nešteto krajevnih želj in potreb.

Na popoldanski seji, ki se je danes začela ob 17. je ljubljanski župan dr. Adlešič zahteval, naj bi banovina s primerno pomočjo drugih faktorjev uredila na periferiji Ljubljane posebne delavske kolonije s hiškami in majhnimi zemljišči, kar bi bilo obenem najboljše praktično poblajanje komunizma. Navedel je statistiko sestavljeno za okrog 400 sirmatnih delavskih družin z ljubljanske periferije. Četrtna teh rodbin, ki štejejo skupaj preko 1600 članov, prebiva samo v enoprostornih stanovanjih Dvorana na Gradu je razdeljena v pet prostorov za pet družin od katerih ima ena kar deset otrok. Okrog 70 omenjenih delavskih stanovanj nima dnevnih svetlobe, več ko polovica jih je močno vlažnih. Te družine imajo za eno tretjino manj postelj kakor članovi. Na eno vodovodno pipe odpade po 20 litrov celo po 25 gospodinjstev. Ogromna večina so je brez prči. Govornik je navedel predpise za delavska stanovanja v raznih evropskih državah. Treba bi bilo najti sredstva, da

dobe delavci tudi pri nas zdrave hišice in malo zemlje.

Banovinski dolgovi

O proračunu finančnega oddelka je poročal načelnik dr. Orel. Za odplačevanje banovinskih dolgov je v novem proračunu določenih 14 milijonov din. Banovinski dolgovi znašajo sedaj 145 milijonov. Od lani so se povečali za 18.148.000 din. Posojila so bila najeta: 12.700.000 za gradnjo cest, 1 milijon za gradnjo kmetijske šole v Poljčah, 500.000 za Vinarsko zadrugo v Ptuj, 2.100.000 za gradnjo vodovodov Kranjskega, 1.150.000 za gradnjo gledališke kulisarne in 698.000 din za nakup zemljišča, na katerem se bodo zgradili bakteriološki zavod, Podkovska šola in ambulanta šola za živalske bolezni v Ljubljani.

Podatki o gospodarskem položaju v banovini

K besedi o finančnem oddelku, se je oglasil le en govornik, nakar je prišel v obravnavo proračun oddelka za trgovino, obrt in industrijo. Načelnik Trstenjak je podal uvodno poročilo. Ugotovil je, da so industrija, trgovina in obrt hudo prizadete sprčo izvoznih in uvoznih omejitev, blokadnih in protiblokadnih ukrepov, ter pomankanja surovin, kar vse je posledica vojne. Z največjimi težavami se mora boriti tekstilna industrija, ki kljub redukcijam še zmerom zaposluje skoraj 17.000 delavcev. Velike težave so nastale tudi za kovinarsko, pa več ali manj tudi za ostale industrije in obrtne panoge. Le v premogovni industriji so se razmere izboljšale, predvsem zaradi večjih naročil iz inozemstva. Zaposlenost delavstva je lani po višku v avgustu s 108.401 zavarovanim delavcem začela trajno nazadovati. Obrtnih prijav je bilo lani za 163 manj, odjav pa za 341 več kakor predlani. Število konkurzov je naraslo za 10, število prisilnih poravnjav pa za 12.

Avtobusnih podjetij je bilo lani 53 s programi in skupni dolžini 2.253 km. Delniških družb je 85, med njimi 14 denarnih zavodov, 73 pa industrijskih, trgovskih in prometnih. 5 jih je v likvidaciji, ena je bila razpuščena, dve sta se preselili v Beograd. Poleg banovinskih hranilnic v Ljubljani in Mariboru, s podružnicami v Kočevju in Celju je v Sloveniji 29 občinskih hranilnic, od katerih pa jih je 15 še pod zaščito.

Tuji promet je lani nekoliko nazadov, predvsem zaradi mednarodne napetosti. Govoril je bilo lani v banovini 195.305 (od tega inozemcev 55.828), nočnih pa 1.059.011, (za 8.151 manj kakor l. 1938.).

K debat se je priključilo 15 govornikov. Do konca seje ob 19.45 se jih je razvstala polovica, ostali pa bodo govorili na jutrišnji seji, ki se bo začela ob 10.

Tožba Stojadinovičevega brata

Beograd, 16. febr. p. Lani 2. aprila je vložil v Narodni skupščini tedanji narodni poslanec Dragoslav Pantović interpelacijo na predsednika vlade o poslovanju agencije »Fournier«. Interpelacija je takrat izvala veliko senzacijo v vsej javnosti. Dimitrije Pantović je v interpelaciji trdil, da širi agencija Fournier v inozemstvu neresnične vesti, ki so škodljive za našo državo, in da vodi njeno podružnico v Beogradu tedanji direktor »Vremena« Dragomir Stojadinović, brat tedanjega predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića.

Dragomir Stojadinović je bivšega poslanca Pantovića tožil in danes je bila prva razprava. Tožbo je vložil tudi proti direktorju »Pravde« Sokiću in direktorju »Politike« Ribnikarju, ki sta interpelacijo ponatnila.

Na današnji razpravi je Pantović izjavil, da se ne čuti krivega, ker hoče vse dokazati, kar je v svoji interpelaciji navedel. Agencija Fournier ima svoj sedež v Parizu ter je njen predsednik Georges Henry Culone čigar zveze z Dragomirjem Stojadinovićem so jasne. V prostorih »Vremena« sta bili uprava in uredništvo beogradske podružnice agencije Fournier. Agencija je po svetu sistematično razširjala o naši državi vesti, ki so bile lažne. Ko je vprašal francoskega novinarja Raymond Vernerja, urednika beogradske podružnice agencije Fournier, zakaj razširja take vesti, mu je odgovoril, da ni postal niti ene vesti sam, temveč mu jih vse daje njegov delodajalec Dragomir Stojadinović, on pa ima iz pariske centrale naročilo, naj dela točno po Stojadinovičevih navodilih.

Nadalje navaja Pantović v svojem odgovoru na obtožbo, da je bil med prvimi

ustanovitelji »Vremena« in da je prispeval prvih 100.000 din, drugič pa 150.000 din, kar pa je vse izgubil. Ko pa je dr. Milana Stojadinovića prevzel »Vreme« ter objavil seznam delničarjev, on ni bil med njimi naveden, pač pa najrazličnejši Stojadinovičevi sorodniki.

Pantović je predložil sodišču večje število biltenov agencije Fournier, o katerih pravi, da vsebujejo mnoge netočne vesti o položaju v naši državi ter o njeni zunanji in notranji politiki. Te vesti so se razširjale preko Londona, New Yorka, Washingtona in drugih mest ter je bila agencija Avala prisiljena demantirati jih s posebnimi komunikacijami, ki pravi, da so gotovi tuji listi objavili dokazano lažne in tendence vesti o Jugoslaviji in njenih odnosih s sosedmi.

Nato govori Pantović v svojem odgovoru na tožbo obširno o odnosih Dragomira Stojadinovića in njegovega brata dr. Milana Stojadinovića do Milana Schwarza-Savića, bivšega generalnega konzula v Curihu. Pantović navaja, kako se je Schwarz prekrstil v Savića in kako je postal z majhno šolsko kvalifikacijo generalni konzul v Curihu, za kar je bil poseben poseben amandman v finančnem zakonu.

Pantović je predlagal, naj se zaslži cela vrsta priči, med njimi direktor agencije Avale Djordje Perić, bivši šef presbiterja Boško Bogdanović, francoski novinar Verner Reymond, v Parizu pa naj se zaslži francoski novinar Jean Husar, kako je postal delničar »Vremena« z vlogo 300.000 din. Nadalje naj sodišče prouči poročilo zunanjega ministristva o zvezah Stojadinovića z agencijo Fournier.

Sodišče je sprejelo ta predlog in se bo razprava nadaljevala 1. marca.

Welles in Taylor na poti v Evropo

Washington, 16. febr. o. Z italijanskim parnikom »Rex« bosta odpovala jutri v Evropo dva velika ameriška državnika. In sicer Taylor, osebni Rooseveltov zastopnik pri Vatikanu ter drugi državni poslanik Sumner Welles, ki potuje v znan politični misliji v razna evropska politična srečanja.

Papen postane poslanik v Rimu?

London, 16. febr. o. Kakor poroča »Daily Telegraph« iz Rima, bo dosedanjí nemški poslanik Mackensen v kratkem odpoklican ter ga bo nadomestila kakor pravilo bolj energična osebnost. Baje mu očita preveliko popustljivost pri izdelavi načrta o izselitvi Nemcev iz Južne Tirolske. Kot njegovega naslednika imenujejo Papena, čigar soproga in hčerka bivata sedaj v Rimu.

Starostno zavarovanje nemškega naroda

Berlin, 16. febr. AA. (DNB). Vodja Nemčije Hitler je naročil ministru za delo dr. Leyu, naj izvede obširno zavarovanje nemškega naroda za primer starosti. Hitler pravi v svojem pismu, da mora novi zakon o starostnem zavarovanju spominjati za večne čase nemški narod na skupno borbo za svobodo in neodvisnost velike nemške države.

Naselitev židov v ljubinskem okrožju

Amsterdam, 16. febr. j. Kakor poroča berlinski dopisnik lista »Nieuwe Rotterdamse Courant« je transport nemških židov iz Stettina že prisel v židovsko rezervacijo v ljubinskem okrožju na Poljskem. Stettinski židovi bodo v kratkem sledili tudi židje iz Königsberga in Gdanskega. Dopisnik pripominja, da Nemčija s toliko naglo izseljuje žide iz svojih severnih pokrajin najbrže zaradi tega, ker bo prostor ob Baltiku v kratkem postal izredno važen za vojaških vidikov.

Kitajska zmaga

Čungking, 16. febr. AA. (Havas). Kitajska zmaga v pokrajini Kwangsi je morada prav tako pomembna kakor kitajska zmaga pri Tajerčuanu in Čansu. Tako izjavljajo kitajski vojaški strokovnjaki, ki poudarjajo, da ne je samo japonska ofenziva doživela neuspeh, ampak da so zdaj ogrožene tudi velepomembne japonske postojanke. Kitajci stoji zdaj le nekaj kilometrov severno od Nanjinga. Japonske izgube znašajo več ko 20.000 mrtvih in ranjenih. Kitajski vojaški strokovnjaki priznavajo, da imajo tudi kitajske čete prav tako velike izgube, pripominjajo pa, da tolikšne izgube Japoncem potrjujejo, da je v japonski armadi nastala demoralizacija, kajti sprčo japonske premoči v oborožbi ne bi Japonci smeli imeti tolikšnih izgub.

Naši kraji in ljudje

Ob 75letnici Cirila Pirca

Danes praznuje v Kranju 75 letnico mož, katerega ime je neločljivo združeno z zgodovino slovenskega Manchestra. Ciril Pirc je bil tisti, ki je zasnoval idejo industrializacije mesta Kranja in se mu je to veliko zamisel posrečilo v polni meri izpeljati. Bil je pravi blagoslov za Kranj, da je imel v povojni dobi na županskem stolu moza, ki je v pravem času tako pravilno razumel zahteve nove dobe in pritegnil v mesto tekstilno industrijo, kateri se ima Kranj danes zahvaliti za vse blagostanje in silen razvoj ki ga je dosegel tekom povojnih let. Da ni bilo odločilnih dejanj župana Pirca, bi bil postal izumirajoče mesto, zapisano propadu.

Danes, ko praznuje Ciril Pirc svoj 75 letni jubilej, naj omenimo vsaj del onih velikih zaslug, ki si jih je jubilar stekel za napredek in procvit kranjske občine. Ciril Pirc izhaja iz stare ugledne kranjske trgovske rodbine. Že oče Matej je bil vnet rodoljub, prvi predsednik Narodne Citalnice in kranjski župan. Po končanem pravnih študijah je jubilar prevzel očetovo gospodarstvo in obenem stopil v javno gospodarsko in politično življenje. Politično boro je Pirc pričel, ko je na kranjskem rotožu vladal še nemški uradni jezik. Tu je začel orati ledino narodne zavesti in je s svojimi sobojevniki izvojeval prvo zmago po silnem naporu, ko je pri volitvah v deželni zbor l. 1895. zmagal notar Viktor Globoknik. Razvoj Kranja se je s tistim dnem preokrenil, mladi narodni borec Pirc, je pokazal meščanstvu pravo pot. Od tega dne naprej je njegovo ime tesno povezano s kulturnim, gospodarskim in političnim življenjem gorenjske metropole. Udeleževal se je v vseh naprednih kulturnih društvih, postal je starosta Sokola in predsednik Narodne Citalnice. Obe društvi sta se mu za njegov požrtvovalno delo zahvalili s tem, da sta ga izvolili častnim članom. Enako priznanje mu je izkazalo gasilno društvo.

Največje in najplodovitejše pa je bilo Pirčevo delo na gospodarskem področju. Polnih 12 let je bil deželni poslanec za kranjski in škofjeloški volilni okraj, nad 40 let je bil stalni občinski odbornik in svetovalec, potem pa polnih 15 let župan mesta Kranja. Njegove zasluge za vodovod, tržiško železnico in novi most čez Savo izvirajo še iz časa, ko je deloval, kot deželni poslanec. Ko je l. 1921 postal mestni župan, je njegova delavnost dosegla višek. Najprvo je kupil novo občinsko poslopje na mestnem trgu, katerega je dal po navslovih prof. Plečnika po načrtih prof. Grebena obnoviti, da je ohranil najlepše gradbene umetnine. Žal je današnja občinska uprava dala pred dvema meseci, radi gradnje nove pošte, podreti starinski hodnik, ki je po izjavi g. Plečnika najzanimivejši del stavbe. To odstranitev je izvedla, ne da bi popreje vprašala za svet konservatorja.

Najpomembnejši ukrep pa je Pirc napravil, ko je izposloval priključitev Gorenje Save in Gašpetja k mestni občini, kajti na ta zemljišča se je naselila tekstilna industrija, ki je prinesla mestu procvit. Na Pirčevo pobudo je bila ustanovljena še tekstilna šola, iz katere danes izhajajo domači tekstilni strokovnjaki. Odveč bi bilo omenjati kaj je v teh letih vse storil za napredek in opešanje mesta in okolice.

Pri volitvah leta 1933. je bil ponovno izvoljen za župana in je skušal še marljivše nadaljevati započeto delo. Žal je na-

gajiva opozicija, če se je le dalo, zavrla vse obsežnejše projekte. Tako predvsem gradnjo kopališča, za katerega je bil bazen že izkopen. Radi malenkostnih intrig Kranj še danes nima kopališča, ki bi že zdavnaj moralo stati in to na najlepšem prostoru, takorekoč v sredini mesta. V zadnji dobi njegovega županovanja so bili izvršeni tudi načrti za novo ljudsko šolsko poslopje. Žal so te načrte pozneje ovrgli in je sedanji občinski odbor z večimi stroški zgradil poslopje po novih načrtih. Že po letu dni pa se je izkazalo, da bi prvotni načrti boljše odgovarjali, ker v novem poslopiju že sedaj primanjkuje prostora.

Z uvedbo trošarine je župan Pirc ustvaril občini nov vir dohodkov, tako da ne bi nikdar bilo treba povisovati občinskih doliad. Na Pirčevo pobudo se je ob zgradbi predvrskega vodovoda uporabilo širše cevi in to radi poznejšega ojačenja kranjskega vodovoda. Po njegovi iniciativi je občina kupila lepo posestvo Prevalo za 800.000 din in je to imetje danes med brati vredno nad 2 milijona dinarjev. Da ni opozicija posegla vmes z nizkotno intrigo, bi bila Prevala že zdavnaj izročena svojemu namenu, kar bi bilo za kranjsko občino največjega pomena in koristi. S podporo občine so v tej dobi zgradili zdravstveni dom.

Sredi najintenzivnejšega dela je bil župan Pirc razrešen, ker njegovo nesebično delo ni šlo v račun njegovim lokalnim nasprotnikom. Toda kranjsko meščanstvo se

prav dobro zaveda, kaj je Pirc pomenil za Kranj in da so z njim izgubili župana, moža, kakršnega zlepa ne bodo več dobili. Najlepše priznanje njegovega županovanja so izkazale ob njegovi razrešitvi polne občinske blagajne. Za svoje nesebično delo in neveljave zasluge mu je občina že 9. aprila 1921 leta izkazala zahvalo s tem, da ga je izvolila častnim meščanom. Nadalje je prejel pet visokih odlikovanj, med njimi najvišje in izredno ob svoji 70 letnici, ko je bil odlikovan z redom Jugoslovenske krone II. stopnje.

Z ozirom na Pirčevo požrtvovalno delo in na delovanje njegovega občinskega odbora v teku 15letne dobe, je naravnost depolarizirana »Gorenjska« pisava povodom listov 40 letnice, da je bil kranjski občinski odbor od l. 1921. sterilčen. Gorenjec se je ob tej priliki zaletel celo tako daleč in trdil, da je dekan škrcel moral priti v Kranj ter zagrabiti za obema rokama, da je rešil kranjsko gospodarstvo, ki je najbrže največ pridobilo z lesenim mostom.

Naj nasprotniki pišejo in odrekaajo zasluge Cirila Pirca za mesto, kolikor hočejo. Pirčevo nesebično delo, je prineslo Kranju napredek in procvit, ki ga ne bo mogla nobena zgodovina zamolčati, pa tudi politična ne.

Ob 75 letnici tega odličnega naprednega in nacionalnega moža se pridružujemo kranjskemu meščanstvu in tudi mi izrekamo najiskrenejšo zahvalo in čestitke z željo, da bi še nadalje ostal tako duhovno čil pa tudi telesno zdrav in naj bi učakal še mnogo pomladi!

Mraz je popustil

Ljubljana, 16. februarja

Od včeraj do danes je mraz sicer za spoznanje popustil, a vse kaže, da bo toplejši val z juga zimo šele postopno premagal. Meteorološka postaja na letališču je davi zabeležila najnižjo temperaturo -25,6. na Barju so imeli -24. vremenska hišica v Zvezdi pa je kazala -19,4. Z novim vdorom mraza so se spet začele nerodnosti v železniškem prometu ki jih je bilo toplejše vreme za nekaj časa že odpravilo. V lokalnem prometu ni bilo sicer kakšnih posebnih zamud, pač pa so z velikimi zakasnitvami prihajali brzovlaki zlasti Orienteksprea, ki je imel 128 minut zamude, in na beograjski brzec, ki se je zakasnil za dobre tri ure.

Maribor, 16. februarja

Mraz popušta. Dočim je bila v četrtek maksimalna temperatura 7° C., je bila današnja najnižja jutrnja temperatura 22,8° C. Na periferiji in pod Pohorjem je bila seveda nekoliko nižja. Tako se je torej zvišala temperatura povprečno za 5,5° C. Viši na snega v ravnini je 41 cm Tezenska meteorološka postaja napoveduje za mariborski okoliš malo oblačno, mrzlo in stanovitno vreme.

Kranj, 16. februarja

Mraz ki je te dni z vso silo pritisnil je na Gorenjskem dosegel najvišjo stopnjo na kranjski ravni od Cerkelj preko Kranja do Trčica. V četrtek jutraj je kazalo živo srebro na odprti ravnini -29,6. Na C. v Kranju je v sredi mesta doseglo 25° C., v predmestju pa 27° C. Radovljica ledenice in ostali kraji na Gorenjskem, ki leže v go-

renjski kotlini so zabeležili le nekoliko nižje številke.

Danes je mraz jutraj za nekoliko stopinj popustil in se je živo srebro gibalo nad 23 in 26° C. Proti poldnevju, ko je sonce razgrelo zemljo, pa je živo srebro močno padlo in smo v mestu zabeležili komaj 60 pod ničlo.

Zaradi mraza v jutrnjih urah najbolj trpe delavci, ki se vozijo z kolezi v mesto. Ker jim čevlji na nogah zmrzujejo, so si vsi kolesarji in vozniki, ki prevažajo v mesto les, ovili čevlje z žakijevino.

Današnji živilski trg je bil skoraj prazen. Naprodaj je bilo le nekaj krompirja, pese in mlečnih izdelkov in to se vse zmrzlo. Zelenjavo pa so imele nagradje le domače branjevke. Zaradi strupenega mraza so seveda predvsem prizadete delavske družine, ki se niso moge dovolj založiti s kurivom. Zlasti pa trpe one družine, ki prebivajo po lesenih barakah in ne morejo zadržati mraza na tleh z žaganjem in cunjami, s katerimi masijo spranje.

Škofja Loka, 16. februarja

Obiskal nas je nov mraz. V torek je močno snežilo, potem pa je začela temperatura padati. Že v četrtek jutraj je toplotmer kazal na odprtih legah 23 stopinj pod ničlo. Selščica je zamrznila v vsej svoji širini. Vodno strugo prekriva plast ledu, in to od Koširjevega mlina navzdol proti Šeširu. Ljudje so v skrbah zavoljo kuriva. Premoga je zmanjkalo in ga ni dobili, pa tudi drva so draga. Sportni svet pa je v svojem elementu. Smučišča za gradom in drugod so oblegana.

V Jablanski dolini 30 stopinj pod ničlo

Litija, 16. februarja

Iz Zasavja nam poročajo o budem mrazu in neveselostih ki jih je prinesel s seboj prvi pomladin sv. Valentin Svetec je gotovo zamenjal ključke od korenin z onimi, ki odpirajo sibirsko zimo.

Preteklo noč je bilo pri nas tako mraz, kakor letos še ne. Tudi je vlekla ostra burja, da je šlo skozi obleko in kožo do kosti. Med železničarji se je raznesla novica, da je zmrznila roka nekemu železničarju, ki je bil za zavajaca na tovarnem viažu, kar ni nič neverjetnega za vsakogar, ki je doživel mraz v noči na četrtek že v zavarovanih krajih je padlo živo srebro na 25 stopinj pod ničlo. Opažovalci vremena so zabeležili jutraj ob 8., ko je predrl ledeni zrak sonce v značilnem krvavordečem blešku, 24 stopinj pod ničlo. Še huje pa je bilo v Jablanski dolini, ki je odprta od severa proti jugu in teče skozi nje potok. Davi so pravili došleci iz Jablanske doline, da je kazal termometer tam celo 30 stopinj pod ničlo. Posebno hudo je v hribih, kjer

imajo le enojna okna in slabe peč. Ljudje, ki so prišli k nam v dolino iz štangarskih vasi so prave ali, da se je nabralo na oknih do dva prsta lju. Tolikšen mraz je ponekod kar prelomil šipe v oknih na dve polovici.

Hude skrbi imajo hribovski gospodarji, ki nimajo dobrih hlevov. Nočni mraz je predvsem ovce omamlil do nezvesti. Priporočajo, da so pri Pangriču v štangi našli v hlevu tri ovce, ki jih je umoril nočni mraz. Pri sosedu pa je zmrznila ena ovčka.

Udo je udarjena tudi divjačina. Spodnja plast je tako strjena, da drži tudi težkega moža. Po vrhu pa je zapadlo do dvajset centimetrov novega snega. Fazani, zajci in druga divjačina ne morejo razkopati snega in priti do hrane. Zato se je trojica fazanov zatekla prav do hiše na Grblinu pri Litiji. Lovci bodo morali zlat prično skrbeti za divjačino in ji natresati hrano. Tudi šoje, ki so sicer plašne in samotarske ptice, pridejo trkat na okna in prosit miloda-

u životu. Život je vrijeme, a brezvremensvo je brezsubdnstvo. Ima naroda, koji ima ju samo izvanjsku povijest, a nikakvu unatarnju. Ta poznaje samo događaje, a nikakvu sudbino, a suština su ideje, njihova spoznaja. Kulturna zgodovina je potemtakem zgodovina ideja, ki so prispevale velik delež k temu, kar imenujemo narodova usoda, in h globalnim silnicam, ki so ga vodile na poti skozi zgodovino. Spoznavati te ideje, v globalno energijo spremenjene duhovne sile kot čimtelje zgodovinskega razvoja, pomeni spoznavati bistveno vsebino narodove zgodovine. Vse, kar se dogaja na zunaj, je samo odraz tega notranjega presnavljanja, boja, rasti.

Okvir tega poročila je pretesen, da bi mogel čitatelj do dobrega spoznati vsebinske zanimivosti in značilnosti Horvatove širokopotezne zasnovane kulturne zgodovine. Treba se je omejiti samo na bežno karakteristiko. Hrvatska zgodovina je sorazmerno malo znana in marsikje podcenjevana. V resnici so Hrvati za razliko od Slovencev narod z močnim historičnim čutom; tudi v sedanosti neugnano doživljajo zavest svoje zgodovinske eksistence in vsa njihova politika, najsi gre za radicevsko socialno-agrarno gibanje, ali še bolj za nadaljevanje starčevske ideološke linije, je prežeta z občutjem kontinuitete in tradicije, ki ga Slovencem dokaj nedostaja. Za to se včas zdi, da smo mi »realistični«, Hrvati pa »romantični« narod. Prav zaradi tega je spoznavanje hrvatske zgodovine nujna pot k razumevanju hrvatske politike v nedavni preteklosti in danes. Zgodovina vsakega naroda je najzanimivejša in najpomembnejša prav s kulturne strani. Od tod velika informativna važnost Horvatove knjige »Kultura Hrvata kroz 1000 godina.« Njen prijetni slog in popularna

rov. Če udari šoja s kijumom na okno, je to znak najhujše zime! Nič povega ni, da so spet znova zamrzli vodovodi. Kdor pride s hribov v dolino, je ves premržen in šklepetaje pripoveduje o bolečinah, ki jih prizadeva mraz. Še huje je onim, ki zaidej v zamete. Mlin v šenkovem grabnu je ves v ledenem oklepu.

Anton Korošec †

Maribor, 16. februarja

V Popovičevi ulici je preminil v starosti 74 let upokojeni načelnik v poljedelskem ministristvu g. Anton Korošec. Z njegovo smrtjo je nastala v vrstah starejše generacije zavednih narodnjakov občutna vrzel. Plemeniti pokojnik se je rodil leta 1875 v Slatini Radenci. Gimnazijske studije je dovršil v Mariboru, pozneje je študiral tudi v Gradcu. Njegova službena pot ga je vodila iz Gradca v Maribor, Slovenj Gradec, Ljubljano, Zagreb in Beograd, odkoder se je po upokojitvi vrnil v Maribor, kjer je preživel jesen življenja.

Bil je v svojem nastopu ljubezniv in pri-

Nevarna eksplozija v Celju

Talilni aparat je nevarno ranil delavca

Celje, 16. februarja

Danes ob 16.35 je razburila celjsko prebivalstvo silna detonacija, ki jo je bilo slišati po vsem mestu. V predelu okoli kolodvora so se stresle hiše in ljudje so preplašeni pobegnili na prosto, misleč, da je nastal potres.

Kmalu pa se je razširila vest, da se je zgodila na dvorišču palače Mestne hranilnice nasproti kolodvoru huda nesreča. Mestna hranilnica je naročila odtahtev zamrzle cevi na dvorišču. To delo sta opravljala od četrta datje s talilnim aparatom 35-letni kleparski pomočnik Ivan Levšenak iz Celja in 17-letni pomočnik delavca Viljem Vrusnik. V talilnem aparatu je montiran parni kotel s pritiskom do šest atmosfere in z varnostnim ventilom za štiri atmosfere. Aparat je izdelan iz 2 mm debele pločevine in vreden 1800 dinarjev.

Danes ob 16. je prišel mojster pogledat.

Hrvatski vlastelin toži 177 kmetov

Stroški bodo narasli v neštete tisočake

Zagreb, 16. februarja

Križevački vlastelin Josip o. Kiebach je vložil tožbo proti 177 kmetom iz oetih okolinskih vasi. Z njimi le v sporu zaradi gozda ki obsega 1100 oravov in ga vlastelin smatra izključno za svoje posest medtem ko si kmetije lastijo pravice do njega na odlaš. Seizacija iz leta 1872. Pred kakim mesecem so kmetije teh vasi šli sami v gozd omeili gotov del in razporenovali 400 dreves za poseko. Precei dreves so takoli podrli. Događek se je ponovil v manjšem obsegu že nekati dni ko se skupina kmetov začela iz gozda odpravljati les, ki so ga pripeljali Kiebachovi dvorci. Pri tel orilski so kmetije tudi omeili iz gozda vlastelinove gozdarije in dvorije.

Kiebach je želel spor mirno rešiti ker se zaveda velikih stroškov. Toda do oo-

Artin

sredstvo za izčiščenje pri slabi prebavi.
2 kom din 1.50; 12 kom. din 8.—;
60 kom. din 27.—
Reg. S. br. 31888/38

jazen. Bil je zaveden Slovan. Povsod, kjer je služboval, se je nesebično udeleževal v naprednih slovenskih društvih. Njegovo dobro, plemenito srce pa ni mislilo le na ljudi, ampak tudi na živali, zlasti na uboge ptice. Pogreb bo v soboto iz hiše žalosti na magdalensko pokopališče. Vsi, ki so blagega pokojnika poznali, ga bodo ohranili v trajnem spominu. Zalujočim naše globoko sožalje!

kako delo napreduje ter je se opozoril pomočnika in pomožnega delavca, naj bosta previdna. Pol ure pozneje sta pomočnik in pomožni delavec končala delo pri odtočni cevi pri srednjih dvorišnih vratih ter prenesla aparat k sosednji odtočni cevi. Vse kaže, da se je med tem ventil zamašil in neudno je parni kotel s strahovitim pokom eksplodiral. Eksplozija je aparat popolnoma raznesla. Kos pločevine je priletel s takim silo v Jevšenaka, da mu je razmesaril in zlomil desno nogo v stegnu. Vrus pa je dobil od pare hude opekline po obrazu in prsih. Zaradi silnega zračnega pritiska je na dvoriščni strani poslopja popokalo okoli 50 šip in je škoda za okrog 2.000 dinarjev.

Oba ranjenca so reševalci nemudoma prepeljali v bolnišnico, kjer se zdravniki trudijo, da bi Jevšenaku rešili razmesarjen nogo. Opekline, ki jih je dobil Vrus, so sicer hude, vendar niso smrtno nevarne.

V mrzlici je zabodla moža in otroke

Žrtve pegastega legarja med muslimani v Gostivarju

Beograd, 16. februarja

V Gostivaru se je pred nekaj dnevi pojavil pegasti legar ki je doslej zadel že 7 domov in polžil v posteljo kakih 30 bolnikov. Prvi znaki te nevarne epidemije so se pojavili na velikim muslimanskim praznik Bajram ko je nenadno umrlo 5 bolnikov, kar je za Gostivar gotovo rekord umrljivosti. Bog ve, kako bi se bila bolezen skrivno širila med gostivarskimi muslimani če ne bi bil moral neki mlađenić odrediti v Ljubljano, kjer je nekaj dni po prihodu zbolel in se takoj prijavil zdravniku. To je Nazim sin gostivarskega obrtnika Ajvaza Jajavica. Zdravnik v Ljubljani je takoj ugotovil pegasti legar.

In že je prišlo iz Gostivara v Ljubljano poročilo, da je v strašnih bolečinah umrl Nazimov oče in da je v njegovi družini bolnih 6 oseb. Iz Jajavicevega doma se je bolezen naglo širila po Gostivarju. In tako je zbolel tudi Ajvazov sorodnik Ramiz Metometović bister fant, ki je takoj poklical dva zdravnika. Oba sta ugotovila pegavec. Kar je potrdil tudi Higijenski zavod v Skoplju, ki je takoj poslal aparate za desinfekcijo, da se zatke nevarna bolezen.

Medtem pa se je odigrala družinska žalo-

igra v hiši Huseina Džaferovića, kjer je obolela družina. Ko so bolniki ležali na eni sami postelji, je v mrzlici planila pokonci Huseinova žena Emina in začela begati po hiši. Pograbila je vžgalice in zažgala slamnjako. Mož se je tedaj slučajno predramil in se dvignil, da pogleda kako je otrokom. Ko je opazil ogenj, je še sam planil pokonci, in mu je uspelo rešiti družino. Ko je bil ogenj pogasjen so spet legli. Čez dobro uro se je na Emina spet zbudila iz vročnega sna. Pograbila je nož in ga nekakrj zasadila v moža, ki se je okrvavljen dvignil. Preden mu je uspelo izvit ženi nož iz roke, je Emina že pehala otroke, ki so vpili na pomoč. Po daljši borbi je Husein vendarle zmagal. Emina na vpitje otrok so prihiteli sosedi, ki so priklicali stražnika in zdravnike. In ti so ugotovili, da je vsa družina okužena od pegavca. Dogodek je zbudil po vsem mestu mnogo žalovanja, zdravstvena oblast pa po postrila ukrepe in zdaj stoji pred vsako hišo, kjer je bolezen, posebne občinske straže.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

OPOMBA

k brezimnim »Pripombam k podelitvi mestnih knjižnih nagrad« v »Slovenskem domu«, Anno Domini MCMXX (9. II.).

Spesnil

Igo Gruden,

»rejeni sodobnosti lirike«.

Rejen sem, hvala bogu, kakor župnik, a ti, vse nerezjenosti zakupnik, za moje pesmi imaš ušesa gluha, ker poln si ozkogrudnega napuha, zagrižen vase brez vesti in duha.

Se Nekdo:

Kaj misliš, ker si suh, da res te je sam duh in da vsak debeljak je za v svinjak!

to povečuje zanimivost njegove knjige, ki obravnava najvažnejše in najtrajnejše iz hrvatske zgodovine in se nikjer ne izgublja v odvečnih in nezadanih podrobnostih. Skozi vso knjigo čutiš vekoviti utrip neumrljivega narodnega srca, njegov boj za obvladanje stvarnosti in njegovo večno hrepenenje po višjem in nedosežnem. Številne odlično reproducirane večbarvne slike v prilogah in sila obsežni ilustrativni doatek v zadnjem delu knjige prikazujejo najvažnejše in najzanimivejše, kar morejo zgodovina, narodopis in umetnost pripovedati k zgodovini hrvatske kulture.

Naj ob koncu še pripomnim, da pisec navaja na str. 30 raziskavanja prof. Ljudmi-

Kulturni pregled

Horvatova zgodovina hrvatske kulture

V sorazmerno kratkem času je doseglo drugo izdajo obsežno delo hrvatskega kulturnega in političnega zgodovinarja, enega najodličnejših publicistov zagrebškega kroga Josipa Horvata »Kultura Hrvata kroz 1000 godina« (460 str. 366 slik). Za sorazmerno drago knjigo, ki jo je izdal Ante Velček v Zagrebu v krasni opremi in tisku »Tipografije«, je že to najboljšje priporočilo, zlasti če uvažujemo, da ni knjiga nikakoli bežna in lahkotna senzacija, marveč delo resnega in po svojem obilnem gradivu zgodečnega značaja.

Josip Horvat je pokazal tudi z drugimi spisi kakor n. pr. s Politčno zgodovino Hrvata, da je razgledan vešč in prijeten zgodovinski pripovedovalec. Njegovi spisi so z oblikovne strani bolj esejl kakor zgodovinske razprave, to se pravi, spisani z roko avtorja, ki obravnava dognano gradivo s spretno roko literarnega oblikovalca, stremčega po sintezi preglednosti in jasnosti. Tudi njegova »Kultura Hrvata kroz 1000 godina« ni znanstveno delo profesionalnega zgodovinarja, ki se mu mora povsod poznati znanstven aparat in ki ga je treba obdati s citati in opombami pod črto ali v petito ob koncu knjige. Pisec niti nikjer ne navaja virov in se solum ne zmezi za bibliografijo. Zato pa je tem bolj občutljiv glede stila in jezika ter drugih podobnih odlik, ki zanimajo skrbneja publicista. Josip Horvat zalepa poglavitno snov iz strokovne literature in jo tako pregnete in izoblikuje, da sicer ne izgubi

znanstvene verodostojnosti, dobi pa v svoji celotni sestavi in po oblikovnih vrtilinah mnogo večjo učinkovitost, nego učeni akademski traktati in sadovi suhoparne strokovne učenosti. Od Natka Nodilla dalje ni menda nihče med Hrvati pisal o zgodovini s takim stilistično-personalnim obeležjem, kakor piše Josip Horvat. Njegovi zgodovinski spisi imajo to prednost, da ne poučuje samo, marveč tudi mikajo in zapuščajo v bralcu močne vtise, kakor kakšne slovstvene stvaritve. Koliko je v tem načinu zgodovinske obdelave negativnega bo lahko dognala samo strokovna kritika. Pisec teh vrstic je Horvatova »Kultura Hrvata kroz 1000 godina« zgolj primer poučne knjige, ki čitatelja notranje zavzame in navdušiti, poučuje in v nekem smislu usmerja.

Knjiga ima za uvod pesem Vladimira Nazora iz cikla »Hrvatski kraljevi«, ki je do neke mere programatična tudi za Horvata kot zgodovinarja zlasti tam, kjer pravi pesnik:

I ako nema rakā, spomenikā,
Zidnā, pločā, pergamentā, slika,
Ja ipak znam što bje, i kako bje.
Ne razasute na sve četiri strane,
Već u mom tijelu ukopane
Otaca mojih put i kosti sve!

V uvodni besedi izpoveduje Horvat svoj pogled na življenjski pomen naroda in njegove kulture. »Samo po svoji kulturi, po svoji duhovnosti, narodi živi i odrđaju se

Domace vesti

Vprašanje in odgovor o odlikovanjih

Gospod urednik! Kmalu bo mesec dni, odkar je umrl profesor Pavle Grošelj. V meni pa še vedno zveni odmev toplih posmrtnih člankov, v katerih je bilo opisano pokojnikovo življenje in znanstveno delovanje. Veste, česa sem pa pogrešal? Nikjer nislo bila omenjena odlikovanja tako odličnega slovenskega moža, o katerem je njegov tovariš, vseučiliški profesor dr. Boris Zarnik, rekel pri slovesu, da je bil enkrat človek. Toda... kaj pa, če Pavle Grošelj sploh ni bil deležen kakšnega odlikovanja? ... Čudilo se boste, zakaj vas to vprašujem. Hm, takole osamljen inteligent na deželi razmišlja o marsikaj na celo tudi o odlikovanjih. S Pavletom nisva bila blizu znana. Vedel sem ga ceniti po njegovih delih, še prav posebno po »Proteju«, ki sem ga vselej blazno prebral. Osebnost pa mi ostane v spominu od tiste nedelje, ko smo se pred leti v Ljubljani zbrali vsi napredni akademski starešine. Takrat je nastopil tudi Pavle Grošelj. Imel je tisti znameniti govor o svojem slovenskem traku. Kako si je jutraj po dolgih letih s ponosom pripel čez prsi svoj dragi slovenski trak, kako se je pogovoril z njim, z zvesto pričo mladih let, kako je poljubil svoje edino odlikovanje — da, to je bil Pavle... In glejte, to mi je sililo pod peto, zato vas pa vprašam, gospod urednik ali tak mož res ni bil spoznan za vrednega, da bi prejel kakšno vidno javno priznanje.

— Gospod doktor, vaša domneva je bila pravilna. Pavle Grošelj je bil eden izmed tistih naših delavcev, ki najdejo zadovoljstvo v delu sanem in jim se na misel ne pride, da bi iskali laskanja ali vidnega priznanja. Pri tem pa seveda Pavle v vprašanju našega javnega življenja ni bil sleva, slovenski traku mu je bil svet simbol zavednosti in značajnosti. Pavle Grošelj je vselej storil svojo dolžnost, kadar ga je klicala v ospredje ideja, kateri se je zaobiljubil v mladosti. Ali, prosim vas, vse to je malo v primeri s tistimi našimi sodobniki, ki se krčevito pehaajo v imenu politike. Pavle Grošelj skratka ni imel nikoli tistih funkcij, ki dandanes dajo kvalifikacije za odlikovanja. Ni bil na primer imenovan župan ali bivši poslanec ali kakorkoli zaslužen za javne zgradbe. Res, smo zadnje čase videli dolge seznane odlikovancev, toda med njimi na primer ni bilo onega upokojenega šolskega upravitelja, o katerem smo nedavno čitali v »Jutru«, kako so ga leta 1914. v grških zapori do krvi pretepali zaradi srbofilstva, kako so ga po prevratu madžarski boljševiki obsodili na smrt in kako je naposled bil degradiran za učitelja, upraviteljsko mesto pa je zavela mlada učiteljica. Takih primerov, gospod doktor, bi vam lahko naštel dolg seznam. Toda bojimo se, da bi opravljali dvojno delo. Upamo vsaj, da imajo organizacije, ki se jih to tiče, poplanske vse take in podobne primere. Treba bo takim ljudem dati zadostneje, v kolikor bo še čas. Kajti primer Pavla Grošlja je pokazal, da jugoslovensko orientiran inteligent v Sloveniji — živi, vmerje brez... odlikovanja.

Dr. STÖSSEL

švicarski kozmetični preparati so odlične kakovosti in nizkih cen. — Depot Parfumerija »VENUS«. Tyrševa 9

* Direktor ljubljanske podružnice Hipotekarne banke odhaja v Sarajevo. G. Dragan Banjac, direktor podružnice Hipotekarne banke v Ljubljani, je bil imenovan za direktorja podružnice v Sarajevo.

* Za dvajsetletnico smrti slovenskega komitskega četniškega vojvode Jovana Babunškega pripravljajo danes in jutri v Velesu velike narodne svečanosti. Drevo bo spomniska akademija, na kateri bo govoril o četništvu gimnazijski ravnatelj Jovanović in bo pelo pevsko društvo »Mokranjci« iz Skoplja. Jutri pa bo svečanost na grobu velikega junaka, o katerem so razširjene številne legende in pesmi.

* Srečna občina, ki ima velik gozd. Staro hrvatsko mesto Krizevec ima poleg obsežnega posestva tudi lep gozd široko Brezje, ki obsega 163 orolov. Ker mestna blagajna ni posebno polna, so sklenili prodati nekaj lesa. Banska uprava je dovolila.

— Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdušovanju, zgagi, povzročeni po težki znanosti je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Jutraj na tešče na isto množico Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolno zdravilno sredstvo za čiščenje črev.

(Zet reg. št. 50474-32)

Zapiski

ANTOLOGIJA O SV. SAVI

Saulč. V drugem letniku zbirke za leto 1940. Knjiga za poročila i škole je izšla v uredništvu ge. prof. A. Saulčevega. Antologija o sv. Savi. V vsebinsko skrbno urejeni zbirki se nizajo besede Nj. Sv. patriarha Gavril, življenjske in delo sv. Sava iz peresa prof. Bezdolne, odlomki iz spisov sv. Sava, odlomki iz biografij Domentijana in Teodorija, nadalje narodne in umetne pesmi o sv. Savi, legende itd.

Antologija nam tudi globok in pisan pogled v duhovno poslanstvo sv. Sava in v njegovo svetovno naziranje. Odkriva nam sv. Sava kot pobornika dobrega v borbi zoper zlo, ki rovari v človeku in človeštvu. Sv. Sava skuša zlomiti zlo in daje napotke, ki so trajne vrednote tako za človeka 13. kakor 20. stoletja. Velika etična osebnost, učenjak, izreden psiholog in pedagog ter oče svojega naroda je sv. Sava postavil sebi večer spomenik še za časa življenja ne le pri Srbi, temveč tudi pri Hrvatih, Bolgarih in Rusih.

V Antologiji so zlasti zanimivi kratki članki o književnem delu sv. Sava od Popovića, Corovića in A. Saulčevega, ki nam osvetljujejo to silno srednjeveško osebnost v novi luči. Urednica prof. Anica Saulčeva je prikupila še kratke študije: »Sv. Sava

in znanstveni deli. Razpisana je bila licitacija za najnižji ponudnik 240.000 din. Les pa je bil prodan za 305.472 din. pokupiti so ga trje zagrebški lesni trgovci. Kupna je zadostna, da bo mesto Krizevec spet uredilo stanje svoje blagajne.

* Smrt dubrovnškega rodoljuba. V starosti 77 let je umrl v Dubrovniku Niko markiz Bona eden izmed poslednjih dubrovnških plemičev. Vse življenje je bil obojen nacionalist voditelj dubrovnških Srbov, ki je v svetovni vojni moral v ječo in v koncentracijsko taborišča. Zadnja pol stoletja je v veliki meri pr. d. mogel napredku Dubrovnika. Po njegovih zaslugah je Dubrovnik leta 1911 d. bil cestni železnico kot eno izmed redkih naprednih mest na Balkanu. Ko se je po prevratu vrnil iz internacije, je ustanovil Narodni svet. Bil je vnet pristav Narodne radikalne stranke. Njegov pogreb je bil veličasten. Od doma v Gružu je neslo njegovo kisto šest m'ad'ih Korčulanov in narodnih nošah. V pogrebnim sprevodu se je uvrstilo v Dubrovnik in za svoico so stali zastopniki kralja predsednika vlade in raznih visokih oblastev. Nesli so v sprevodu nad 50 vencov.

* Zavarovalnica noče več zavarovati. Poročali smo da se v Sisku skoraj dan za dnem vrstijo požari. V četrtak zvečer je gasilska sila spet klicala na pomoč. V Petrinjski ulici je gorela hiša upokojenega orožniškega narednika Baža Šarića. Gasilci so hiteli na pomoč, toda niso mogli dobiti vode ker je v hiši mrazu popolnoma zamrznila. Gasilcem ni torej preostalo nič drugega kakor da so z velikimi kavlji razrušili tramovje in zmanjšali silo požara. S podstrešja so kakor zrele hruške padale v ogenj gnjati in k. base, saj je šarić šele nedavno zakl. d. težka prešila. Hiša je popolnoma pogorela. Zavarovalnica je bila za 80.000 din pri družbi »Rosa Fonclere«. Staja zavarovana za 10.000 din pa ni pogorela. Takoj naslednji dan je družba »Rosa Fonclere« ukinila svoja zavarovanja v Sisku kajti zadnji čas so po vrsti pogorela poslopja, ki so bila pri njej zavarovana.

* Menigitis, nevarna otroška bolezen. se dalje širi po Splitu in Dalmaciji. Oboleli so tudi že nekateri otroci na Braču in na Makarski. Začudo se je bolezen lotila tudi nekega 45-letnega možaka. Koderkoli se je pojavila otroška paraliza, so zdravniki takoj izvršili potrebne ukrepe. Pri izpostavi banke oblasti v Splitu je bila v četrtak anketa, na kateri se je razpravljalo o zatiranju te bolezni. Bilo je med drugim sklenjeno da se takoj zaprejo vse šole v Splitu in v krajih, kjer se je bolezen pojavila.

* Iz Zagreba pregnana se je vrnil v smrt. V bližini »Narodnega kina« na Trnju na zagrebški periferiji je bil od nekega neznanca ustreljen vionilec Milan Cerjak. Takoj po strelu je morilec pobegnil. Policijska komisija, ki je bila kmalu pri ustrelenem, je spoznala v njem svojega starega znanca, vionilec, ki je kljub svojim 28 letom bil že nešteto krat v zaporih in je bil tudi izgnan iz Zagreba. Pred tednom so ga policijski agenti spet srečali na zagrebških ulicah in ga odgnali v Sisk. Takoj z naslednjim vlakom pa se je

Cerjak vrnil v Zagreb in poiskal svojo prijateljico, ki je bila takisto izgnana pa se je skrivala v Zagrebu. Sklenila sta, da gresta zvečer v Narodni kino. Ko sta stala v čakalnici, je pristopil k Cerjaku neznan človek, ki se je takoj spopadel s Cerjakom. Podala sta se na prsto in že je odjeknil strel. Cerjak se je zgнул, zločinec pa izginil. Policijska sodi, da gre za obračun med dvema vionilcema.

* Po 17 letih bo nadaljeval »azen. Policija v Senti je prišla Antona Molnarja, ki je pred 17 leti pobegnil iz Lepoglave, kjer je bil moral predsedati 4 leta v ječi. Dolgo so ga zama iziskali. Ko je kaznenec menil, da so že davno pozabili na njegove grehe, se je vrnil v domači kraj in začel spet vlamjati. Prišel je pred sodnike, ki so ga obsodili na leto dni zapora. Sodniki n'ti niso vedeli, da je begunec iz Lepoglave in so mu odgovorili na stop kazni. Po naključju pa je sodišču prišla v roke tiralska iz Lepoglave, katerega sotoj prijel in ga odgnali v Lepoglavo kjer bo odsedel z novo kaznjo tudi precejšen ostanek stare kazni.

* Pri peti je umrl od gladi. V skromni hišici blizu vasi Perhartova na Hrvatskem je živel siromašni 60-letni šimen Hajster. Zadnji čas ni bilo samotarja več na spreg'ed, zato so šli vaščani pogledat, kaj se je z njim zgodilo. Mož je klečal naslonjen ob hladno peč. Vaščani so ga stresli, toda ni se ganil. Umrl je o' od

je prispevala še kratke študije: »Sv. Sava« Sv. Sava v narodnih umotvorih« in »Po stopinjah sv. Sava«. Kot književnica je pa Anica Saulčeva posredila globoko in pisateljsko delovanje sv. Sava in s svojimi kratkimi, jedrnatimi študijami zopet doprinesla le priredke k izgradbi monumentalne študije o največjem sinu srbskega naroda.

Antologija obsega 112 strani, stane 16 din in je zelo priporočljiva zlasti za učiteljske knjižnice, ker podaja mnogo novega in zanimivega gradiva o največjem jugoslovanskem srednjeveškem narodnem vzgojitelju in državniku. Naroda se »Knjiga za poročila i škole«, Beograd, Kralja Zvonimira ulica 62. M. Z. K.

* Ošernova proslava v Zagrebu. Zagrebški dnevnik posvečajo hvala vredno pozornost Prešernovi matineji, ki bo v nedeljo, 18. t. m. ob 11. dopoldne v Malem kazališču v Zagrebu. Matinejo prireja v duhu slovensko-hrvatskega kulturnega sodelovanja prosvetni odsek društva Narodni dom v Zagrebu.

Comédie française bo gostovala 9. marca v Zagrebu z dvema igrana: Prospera Meriméeja »Carosse du Saint-Sacrement« in Racina »Andromaque«. Med igranci so Marie Bell, Jeanne Sully, Jean Yonnel in Aime Clariond.

Slovenec v sodobni angleški liriki. Zagrebške »Novosti« so priobčile v številki z dne 16. t. m. članek Z. V. »Listajući jednu englesku antologiju«, kako su »zagrebčke cipele« ušle u englesku poeziju. Gre za antologijo najmodernejše angleške lirike »New Verse«, ki jo je v redakciji pesnika Geoffreyja Gr. g. s. n. izdala londonska založba Faber & Faber. V pesmi, ki jo »Novosti« prinašajo v celotnem

BENJAMINO GIGLI

kralj pevcev, najslavnejši sodobni svetovni tenorist v svojem najnovejšem velikem pevskem filmu

MELODIJA NOČI

Poje arije iz oper: »Marta« — »Lohengrin« — »Romeo in Julia« — »Africanka« in nebroj prekrasnih napolitanskih pesmi.

Napeta in pretresljiva vsebina filma o burni in tragični usodi slavnega pevskega para! Krasi naravni posnetki iz Italije!

Kakor je že naslov tega filma eksotičen, tako tudi vsa snov in vsebina, ki bo vsakogar elektrizirala. — Predstave ob 16., 19., 21.

Andeli carievih lic

KINO MATICA, tel. 21-24
Režija: Mihael Kertész

Danes premiera! VAŠKI DEMON

KINO SLOGA, tel. 27-30

Trpljenje mladega dekleta, ki se ne more živeti v življenju na vasi, v katero je slučajno zašla. — Film češke produkcije z veliko filmsko umetnico JIRINO STEPNIKOVO v naslovni vlogi! V ostalih vlogah: Mittersteiner, Volker, Szarovy

čital pozdravne brzojavke, ki jih občni zbor pošilja Nj. V. knezu namestniku Pavlu, komandantu vojnega letalstva generalu Jankoviću in namestniku predsednika glavnega odbora Aerokluba inž. Sodermajerju, hkratu pa so se zborovalci poklonili pokrovitelju kluba Nj. Vel. kralju Petru II. O delu kluba, o katerem smo že včeraj objavili kratko poročilo, so poleg predsednika poročali tajnik Svetozar Hribar, blagajnik inspektor Osana in načelnik i. sekcij, za motorno dr. Rape, za jadralno Majdel in za modelarsko Centić. Zanimiva je primerjava, koliko odpade na Ljubljano ob delitvi državne subvencije. Ljubljana je na primer za pilotsko šolo dobila 6.1%, Beograd 76.3% in Zagreb 17.9%. Pilot, ki se je izločil v Ljubljani, velja državo 7500 din, v Beogradu 10.700 din, v Zagrebu pa 10.937 din. Pri nadomestnih volitvah so bili soglasno izvoljeni gg. Tori, Lobe, Colnar in podpolkovnik Pavčević.

— Nagrada lovca. Ki sta ugnala protoktorja v Tlčistanu. Društvo za varstvo ptic pevk je upravi našega lista poslalo 100 din s prošnjo, da po 50 din izročimo g. Tratinu, sodelavcu ornitološkega zavoda in pa lovskemu čuvaju v Tivolju v priznanje zaslug, ki sta si jih pridobila za kraljestvo tirolskih kralincev.

VODSTVO PO RAZSTAVI

SVOJIH OLJ IN PLASTIK BO IMEL JUTRI V NEDELJO OB 11. URI DOP. ING. MITJA ŠVIGELJ V JAKOPICEVEM PAVILJONU.

— Pregled podstrešnih prostorov. Pišelo nam: Te dni so uslužbenici mestnega gasilskega urada na odredbo mestnega poštavstva pregledovali podstrešja do hišah ter uradno opozarjali stanovalce, naj odstranijo takšno in takšno navlako ki bi utegnili ob orilski naosdi iz zraka povesti požarno nevarnost. Leoni je da mestna občina takole skrbi za nas vse so se nekateri reči ki terajo pripombe. Podstrešne šrambe so zlasti ljudem srednjih in siromskih slojev važen del stanovanja. Zlasti pri onih lavih uslužbenih ki se morajo seliti v kraja v kraj kakor se spreminjajo časi. Človek si ne more privoščiti luksusa toliko in toliko sob na mora nekaj balija ki ga ne more spraviti v pretesno stanovanje odrediti na podstrešje da tam počaka boljši dni. Lahko je uradno ukazati naj se kosi starega pohištva, ki ležijo okoli ali druge drobnjave razmetana v zabojih vrže na ozei. A na takšno m'isel oride lahko samo človek ki sam živi v udobju in zato ne more razumeti stiske malega človeka. Pa če že mora tako biti prosimo mestno poštavstvo vsaj, naj svojim uslužbencem ne daje tako p'orodnih navodil temveč naj s'ne željo in odredbo sporoča občanom v čim bolj človeški obliki.

— Prva izvedba Prešernovega »Sonetnega venca«, ki ga je uglasbil za soli, solotercet, možki zbor in veliki orkester skladatelj L. M. Škerjanc, bo v ponedeljek, dne 26. t. m. ob 20 uri v veliki Unionjski dvorani. Vsa čustva, izražena v tem najpomembnejšem in najlepšem spevu naše literature, so zgolj čustva moža, in ni nikjer govora o odzivu. Zato je sklenil skladatelj, da porabi samo možke glasove. Da pa ne bo ta način preveč enoličen, te bi se soneti razlikovali po individualni skupinski vsebini, je razdelil vse sonete na troje bistvenih zasedb v izvedbi: 1. tenorsolo in bas-solo, 2. troje solistov iz zbora (tenor, bariton in bas), 3. možki zbor. Važno vlogo ima veliki orkester s svojimi medigrami in spremljavo, predvsem solistov, dočim nastopa zbor po večini a cappella. Orkestralni part je v rokah Ljubljanske Filharmonije. Občinstvo opozarjamo, da si kupi programno knjižico v predprodaji, ker se komponirani tekst razlikuje od splošno znane izdaje »Sonetnega venca«. Prodaja vstopnic bo od ponedeljka dalje v knjižarni Glasbene Matice.

— Društvo medicincev prirodi dne 16. marca v prostorih Kazine svoj vsakoletni dobrodelni ples po pokroviteljstvu ministra za socialno politiko in varstvo zdravja, g. dr. Srdjana Budisavičevića. V zvezi s tem plesom je organizirala tudi nabirna skčja v prid medicincem in medicinski knjižnici. Medicinci prosijo cenjeno javnost, da se v čim večji meri oživoje njihovi nabirni akciji (—)

— Akademijski dijakov s klasne gimnazije. V franciskanski dvorani je bila v četrtak prisrčna akademija učencev in učenek klasične gimnazije, podmladkarjev Rdečega križa. Pred nabito po no dvorano so učenci in učenke izvajali posamezne točke, ki so jih skrbno izbrali in pripravljali s svojimi profesorji S. Melharjem, Vlasto Tomiškovom in učiteljem petja Danilom Cererjem. Na sporedu so bile pevske točke, ki so pokazale, da se na klasični gimnaziji skrbno goji petje, pa recitacije in plesni nastopi. — Četi doček akademije bo šel v korist Podmladka.

DANES PREMIERA!

Sodelujejo: Kirsten Helberg — Hilde Körber in Werner Fütterer.

Predstave ob 16., 19. in 21. uri.

Kino Union, tel. 22-21

u— Lep uspeh natakarskega plesa. Plesa in zabave željni Ljubljanci so se zbrali v četrtak zvečer v okusno in bogato okrašeni veliki dvorani Kazine, kjer so pridili svoj tradicionalni ples ljubljanski natakari. Dvorana in stranski prostori so bili zasedeni do zadnjega kotička in neumorni plesalci so se vrli v taktu godbe Marry Boys, ki je ves večer skrbela za dobro razpoloženje. Pokrovitelj plesa je bil predsednik Zveze združenih gostinskih podjetij g. Ciril Majcen. Obisk je bil znatno boljši kakor lansko leto in natakari so z veseljem sprejemali goste, ki so s tako lepim obiskom pokazali razumevanje za njihovo organizacijo. Čisti dobiček je namenjen predvsem brezposelnim natakarjem.

u— O položaju žene pri nas je predavala v četrtak zvečer v okviru društva absolventov trgovskih šol ga. Milena Mohoričeva. Predavateljica je na podlagi statističnih podatkov pokazala socialno strukturo naše žene. V prvem delu je govorila o treh kategorijah žen. Štiri šestine žen se preživljajo s kmetijstvom, gozdarstvom in ribarstvom, ena šestina je zaposlena v industriji in obrti, ena šestina pa odpade na ostale poklice. V drugem delu predavanja je ga. Mohoričeva ugotovila interese vsake te kategorije, prikazala njihovo gnotno, zdravstveno, socialno in duhovno stanje ter se vprašala, kakšne naloge se stavi našemu ženskemu gibanju danes. Poleg boja za politične pravice se mora naša žena boriti tudi za socialne in zdravstvene reforme. Glavna naloga ženskega gibanja pa je, navezati stike z vasjo, nalogi se na praktične potrebe našega ljudstva. — Predavanje je bilo lepo obiskano in predavateljica je žela za svoja stvarna izvajanja obilo priznanja.

u— Velenjski premoz je na razp' lago. Prejeli smo sledečo obvestilo: Ob sešanjem pomankanju premoaga opozarjamo kupce občinstvo, da je na razpolago dovolj velenjskega premoaga lignita, ki sicer ni toliko izdaten kakor rjav prmoag, zato na znatno cenejši. Dobave se lahko izvrše promotno in v vsaki množini. Naročila sprejemajo trgovci s kurivom v Ljubljani (—)

u— Vodstvo po raz' tavi. Jutri, v nedeljo ob 11 uri bo imel inž. Mitja Švigelj v Jakopičevem paviljonu vodstvo po razstavi svojih olj in plastik. K tej priliki ki so vabljivi vsi, ki se zanimajo. Avtor bo razložil tudi vzrok mnogih različnih tehnik in sižejev, ki so na razstavi, ter predvsem tudi nastanek svojih del. Ker je razstava vzbudila med občinstvom mnogo priznanja, bo zanimalo slišati tudi izrovod avtorja. Vodstvo bo točno ob 11. uri. Paviljon je toplo kurien (—)

u— Predavanje o prečih obrtnih vprašanjih bo v nedeljo 18. t. m. ob 10. uri dopoldne v salonu restavracije na glavnem kolodvoru Vabljivi so obrtniki, da se predavanja udeležijo. — Obrtniško društvo v Ljubljani.

u— Prekov samostojni kitarski večer bo v ponedeljek 19. t. m. v mali Filharmonični dvorani. Na sporedu so izključno dela, ki jih je napisal slavni mojster Pa ganini za kitaro. Prodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice. (—)

u— Predavanje o Mount Everestu, ki ga bo pod okriljem Angleškega društva v Ljubljani v ponedeljek 19. t. m. ob 20. uri v franciskanski dvorani imel mr. Hugh Rutledge, bo tem bolj zanimivo, ker ga bo podal vodja britanskih ekspedicij na Everest v letih 1933 in 1936 in bo torej govoril iz lastne izkušnje. Dasi bo preževanje v angleškem jetiku bo zanimivo za vsakogar, ker ga bodo spremljale zanimive eklopične slike. G. Rutledge predava zdaj v domovni alpinizmu, v Baslu, Bernu in Zürichu, nato se pripelje k nam in odpotuje od nas še v druge kraje Jugoslavije pa še v Grčijo, Bolgarijo, Rumunijo in Italijo. Kot alpski narod počastimo velikega hribolovca z dobrim obiskom pri njegovem predavanju. Vstop je prost.

u— Mestna zaklonska proti napadom iz zraka v Ljubljani si ogleda Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, v ponedeljek 19. t. m. popoldne. Sestanek u'ečencev ob pol 16. na dvorištu Kresle (Nabrežje 20. septembra šte. 2). Vabljivi društveni člani.

u— Avtomobilisti, motorni lii — V kratkem boste mogli zopet svobodno voziti. Nabavite si oravolno A-ZET KOMPAS za vožnjo in nismo (—)

u— Učijo, zabavna Nušćeva veseloigra, je ime na šentjokoskem odru senacionalen uspeh. Vse dosedanje predstave so bile popolnoma razprošane in je o'šlo vedno mnogo ljudi brez vstopnic. Zgoditi ponovitvi bosta drevi ob 20.15 in tutri ob 15.15. Vstopnice rezervirajte lahko vsak dan v društvenih prostorih v Mestnem domu.

u— Mala ženska breg lončice. Predstava, ki je bila vred nenadne obolenosti ge. Mikuš-Puršičeve prečizna, bo nepreklicno v torek 20. t. m. ob 20.15 v franciskanski dvorani. Režija M. Škerjanc. Sodelujejo Mikuš, Puršičeva, Novak Dežman, Lombar in Poljanca. Prodaja vstopnic na dan predstave od 10. do 12.30 in od 15. do 17.30 pri blagajni franciskanske dvorane.

u— Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljala v soboto od 20. do ponedeljka od 8. zjutraj mestna zdravniška dr. Žitko Jožica, Pietersnikova 13/1, telefon 47-64.

u— Prosvetni večer godbe »Zarja«, ki bo drevo ob 20 uri v dvorani pri »Keršču« v Šiški bo zelo zanimiv — Prodaja vstopnic, ki so zelo nizke, je v Delavski zbornici, I. vhod. I. nadstropje, desno. Vabljeni vsi! (—)

u— »Vaški demon«. V mirni hribovski vasi na Slovenskem se pojavlja demon. Nikdo ga ne vidi, nikdo ga ne sluti, pa vendar biva v sredi vseh vaščanov. To je demon zavisti, nezaupanja in duševnega nemira, ki ga povzroča nezavedno mlado dekle, vaška najdenka. Pogledi vseh so usmerjeni v njo, vsi si jo žele, obenem pa čutili, da ne bi mogla nikdar postati njihova žena, ker je drugačna kot vse ostale vaške. Iz zavisti in ljubosumja se rodi zločin, ki pade kakor mola na vse vaščane. V strahu, da se ne odkrije zločin, trpe in se bore s svojo vestjo. Toda pravica mora biti zadovoljena in vas dobi svoj zasluženi mir. Dekle odide v mesto, iz katerega verjetno izhaja in kjer se vse drugače živi kakor na vasi, kjer je dekle vezan na trdo grudo filma iz češkega izdelka v nemškem jeziku. V naslednji vlogi I. Stenickova, najboljša češka igralka. Film je na sporedu v kinu »Slovia« (—)

u— Jutri na Polzevo. Prijave danes. Putnik (—)

u— Kdor je v sredo na oporni predstavi našel na poti do nehotenke mlake usnjo, no ravnati se za vrnitev nazaj, da jo odda v banki Slaviji pri vratarju.

Iz Maribora

a— Zanimiva polnočna slika nad Dravo. Mariborčani, ki so šli okoli polnoči v noči na četrtke preko Drave, pripovedujejo o zanimivi sliki, ki se je tedaj pojavila nad Dravo. Iz Drave so se sunkoma dvigali veliki stožci vodene pare, ki so se vezali z dimom. Bil je prizor kakor pred izbruhom ognja. Navzlic strupenemu mrazu so očividci postali sredi mostu in si z zanimanjem ogledovali zanimiv prirodnostni pojav.

a— Pomanjkanje vode. V mrazu se čuti pomanjkanje vode. V višjih nadstropjih voda le slabo priteka, ponekod sploh ne, tako da morajo stranke po vodo v nižje ležeče prostore. Zaenkrat pa ni bojazni, da se bi morala zaradi tega omejiti uporaba vode.

a— Materinski tečaj. Z lepim uspehom je predavala v sredo zvečer dr. Leban-Klemenčeva o negi in zdravju otrok, prednostno pa dr. Trstenjak o materini osebnosti kot najpomembnejšem vzgojnem činiteľu. V ponedeljek bo predaval dr. S. Gogala o svobodi in avtoriteti, v četrtek pa dr. Pihlar o uniji za zaščito otrok in njenih nalogah.

a— Na Koroški cesti je gorelo. Včeraj dopoldne je prišlo goriti skladišče Popove mizarske delavnice na Koroški cesti 21. Zgorelo je precej lesa in pohištva. Mariborski gasilci so takoj odzdržali na kraj požara, ki so ga omejiteli. Škoda je precejšnja.

a— Zakonska idila. V Trebitinci pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah je nastal med zakonci š. razburljiv prepri. Mož je planil s polenom nad ženo in ji prebil lobanjo. Ženo so precejali v bolnišnico.

a— Skalpiranje. Usodna nesreča se je pripetila včeraj zjutraj na poljanski železniški postaji. Kakor navadno je bil 44 letni delavec Josip Ambrož zaposlen pri čiščenju lokomotive, iz katere je spravljal pepel. Pri tem je Josip Ambrož stal v jami med tir. Ko je opravil svojo delo in le lokomotiva odpeljala, se je vrnal. Ne srečno naključje pa je hotelo, da je v naslednjem hipu spet privozila lokomotiva.

Nesrečnemu Ambrožu je snela kožo z glave in ga takorekoc skalpirala. Razen tega ima Ambrož še zlomljeno levico. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico. Njegovo zdravstveno stanje je precej resno.

a— Smrtno nevarne poškodbe je dobil 28letni voznik Josip Pačnik z Hudega kota. Hlodi so mu strli prsni koš. Pačnika zdravijo v mariborski bolnišnici. Njegovo stanje vzbuja skrb.

Iz Celja

e— Sokolsko društvo Celje-matica prosi brate in sestre, ki bi imeli kakšno fotografijo iz prvega desetletja Celjskega Sokola, ki bi prišla v poštev za »Zgodovino Sokolskega društva Celje-matica«, da bi jo posodili temu društvu. Sokol matica bo pri bavi klise in nato fotografijo lastniku vrnil. Dobro došlo so tudi fotografije iz poznejše dobe, ki so morda samo pri posameznikih, društvo jih pa nima. Doslej je za knjigo zbranih okoli 60 slik. Ker bo delo profesorja brata Janka Orožna oddano prihodnji teden v tisk, je prošnja nujna.

e— Dvignite bencinske karte! Sresko načelstvo v Celju vabi vse lastnike motornih vozil, da dvignejo takzimate pri referatu za motorna vozila na sreskem načelstvu.

e— Podobor Udruga rezervnih podoficerjev v Celju je prejel na brzojavko, poslano ob priliki ustanovnega občnega zbora, od g. ministra za vojsko in mornarico, armijskega generala Nedica zahvalo in čestitke.

e— Samarijanski tečaj Rdečega križa. Sreski odbor društva Rdečega križa v Celju pripravlja spet samarijanski tečaj, v katerega predvsem vabi žene in dekleta vseh slojev, ki imajo voljo do resnega dela in hočejo vztrajati do konca tečaja. Prijave se sprejemajo vsak dan do konca februarja od 10 do 12 dopoldne na zdravstvenem oddelku mestnega poglavarstva dvorišna zgradba 2. nadstropje soba št. 23 Samarijanski tečaj se bo pričel v začetku marca.

e— Ugotovitev. Pred kratkim smo poročali, da je bil zaradi sumov tatvine v neki gostilni v Gaherju aretirani nek C. Pri zadetih g. Alojz Čajnko in Gaherja nam je sedaj pokazal uradno sodniško potrdilo, da je kazensko postopanje v tej zadevi proti njemu ustavljeno in je bil izpuščen iz preiskovalnega zapora, ker se je izkazala njegova nedolžnost.

e— Dijaki kuhinji v Celju sta darovali vodo po višjem davčnem upravitelju ga Marija Žumrova in soproga stavbenika ga Ada Vivodova v Celju na 100 din namestvenca na grob vdove po majorju ge. Marije Debelakove v Celju.

e— Zdravniško dežurno službo za članu OUDZ bo imel jutri zdravnik dr. Josip Čerin v Prešernovi ulici.

e— Nevaren prijatelj tuje lastnine je 46 letni pokovski pomočnik Alojz Anžlovar iz Moravč. Lani so ga izpustili iz kaznišnice, kjer je prebival 14 let. Dne 10. decembra pa je ukradel Jurju Plevniku v Samoboru kolo Okrožno sodišče v Celju ga je zaradi tega včeraj obsodilo na 2 leti zločin, na izmuho kaznišnice, pravica za dobo 2 let in na pridržanje po prestopni kazni.

e— Svetlega sina je zabil v prvi Dne 7. septembra sta 50letni posestnik Anton Čapčak na Sp. Ponikvi pri Zalcu in njegov sin stiskala doma sadje. Bila sta vinenca in sta se sporela. Sin je zaradi očeta in ga vrget na tla. Oče je v razburjenosti porabil nož in ga zadel v prsi ter ga težko poškodoval. Zaradi tega se je moral oče včeraj zagovarjati pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča. Oče in sin sta se na sodišču pobotala. Oče je bil obsodjen na 1 mesec zapora.

e— Pevsko društvo »Olika« v Celju ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 18. t. m. ob 9. dopoldne v društvenem lokalu v Obrtnem domu. (—)

Iz Hrastnika

h— Stotič na odru bo drevo naš priljubljeni sokolski igralec g. inž. Riki Freyer. Naše sokolsko gledališče uprizaro namreč drevo ob 20. in jutri v nedeljo ob 17. Nušičevo komedijo v treh dejanjih »Dre«. Po dolgem presledku se spet oglašijo naši stari sokolski igralci v izredno zabavni komediji, v kateri se bo gotovo spet izkazal naš ljubljani g. inž. Freyer. K stotemu na stopu mu iskreno čestitamo!

h— Zvočni kino Sokol bo predvajal zaradi gledališke predstave v nedeljo le ob 15. in v ponedeljek ob 20. film »Moja zvezda sreče«, s priljubljeno Sonjo Henia.

Iz Novega mesta

n— Dva naša onega. Iz Trebeznega se je vračal v Podturen kmečki fant Janez Murgelj. Na cesti sta ga napadla in znoži pobila France Novak in Martin Zgar. Prizadejala sta mu nevarne poškodbe po glavi in obrazu. Murgelj so našli in prepeljali v bolnišnico. Tja so govedili tudi Franca Beveca od Sv. Križa pri Mokronogu. V Bevečev družini je že dolgo bil spor med bratoma Francem in Alojzjem. In tako je Alojzij kravro pretepel orata Franca, po vrhu pa ga še obdelal z nožem po glavi in hrbtu. Francu todo v kandijski bolnišnici, komaj rešili življenje.

n— V mrazu je padel s peči. Sprčo hudega mraza si je v Selhi pri Šumercu kar na peči ureži ležišče 66letni posestnik Nace Černe. Peč je bila topla, pa se je mož večkrat obrnil in se je tako prisukal na rob peči. Naenkrat mu je zmanjkalo ravnotežja in je zgrmel na tla. Pobl se je po licu glavi in levi rami tako hudo, da so ga morali pripeljati v bolnišnico.

★

DOLENI LOGATEC. Zvočni kino Sokol bo predvajal danes ob 20. uri in jutri v nedeljo 18. t. m. ob 16. in 20. uri zvečer veseli zabavni vefilmi »Marika«. V glavnih vlogah Franciska Gaa'ova in Th. O. Linen. Prihodnji spored bo v sredo in četrtek: »Ženska kaznišnica«. Vsem obiskovalcem našega kina ozled topla priporočamo. (—)

LJUTOMER. Zvočni kino Sokolski dom bo predvajal danes ob 20. in jutri ob 16. in ob 20. film »Tarzan«. Dodatek Foksov zvočni tehnik. Naslednji film bo 24. in 25. tega mesca. (—)

RIBNICA. Sokolski zvočni kino bo predvajal jutri v nedeljo dopoldne in zvečer ob običajnih urah film »Angele«. Za dodatek Paramountov zvočni tehnik. Zaradi ponovitve igre »Pesem s cest«, ki jo uprizori nocoj ob 20. društveni dramski odsek na odru v Sokolskem domu, današnja filmska predstava odpade. Dobitček od te predstave je namenjen v dobrotelne namene.

Gospodarstvo

Ponovna konferenca gospodarskih zbornic zaradi davčne reforme

Te dni smo poročali, da je posebna delegacija predstavnikov gospodarskih zbornic v Jugoslaviji pod vodstvom predsednika ljubljanske Zbornice za TOI g. Ivana Jelacina izročila finančnemu ministru dr. Šuteju spomenico o davčni reformi, sestavljeno na podlagi sklepov konference gospodarskih zbornic, ki je bila 18. in 19. januarja v Ljubljani. Finančni minister je predstevnikom zbornic izjavil, da bo v najkrajšem času sklical konferenco med strokovnjaki finančnega ministristva in predstavniki zbornic, na kateri se bodo podrobno proučili vsi predlogi, izneseni v spomenici, in ostala vprašanja, ki so v zvezi z davčno reformo. Pristavil pa je, da niso možne take korekture, ki bi spreminjale osnovo zadnje davčne reforme.

Tehnične nedostatk in hibe pa bo finančno ministristvo čim prej popravilo.

Glede na informacije, ki jih je delegacija prejela o možnostih spremembe davčne reforme, so se večer sestali v ljubljanski Zbornici za TOI tajniki gospodarskih zbornic, da se v zvezi s spomenico, ki je bila izročena finančnemu ministru, pogovorijo o definitivnih minimalnih zahtevah za spremembo davčnega zakona in da te minimalne zahteve ugotovijo. Na konferenci sta ljubljansko zbornico zastopala generalni tajnik g. Ivan Mohorič in tajnik g. Žagar. Konferenca je trajala od 17. do 20. ure in se bo danes nadaljevala. Pričakovati je, da bo napovedana konferenca med predstavniki finančnega ministristva in gospodarskih zbornic sklicana za 25. ali 26. februar.

Seznam blaga, ki spada pod kontrolo cen

V »Službenih novinah« od 14. februarja t. l. je objavljena uredba o kontroli cen, ki je s tem dnem stopila v veljavo. Besedilo uredb smo že prinesli v »Jutru« dne 14. t. m. Uredba, kakor znano, določa, da bosta trgovinski minister in minister za socialno politiko, določila, kateri predmeti iz čl. 1 uredb o pobijanju draginje so podvrženi kontroli cen po predpisih uredb o kontroli cen.

Trgovinski minister in minister za socialno politiko sta včeraj podpisali odlok, po katerem se ima kontrola cen izvajati za naslednje blago:

kruh, moka (izvrzmiš Ogi), otrobi, do-
nače testenine, riž, kava in njeni surrogati
čaj, jedilno olje (trazen v steklenih in
roškah do 5 kg), maslo, sveže meso, mli-
(izvrzmiš in krmno), sveže sveže vrst
lin, drva, premog, molino, srbsko platno.

Gibanje zaposlenosti v Jugoslaviji

Iz podatkov, ki jih je objavil Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani za zadnje štiri mesece lani kega leta je razvidno, da se je zaposlenost v Sloveniji po občutnem nazadovanju v septembru in oktobru zopet dvignila v novembru in decembru. Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu objavlja sedaj šele statistiko za november, ki kaže prav tako zboljšanje.

Od oktobra do novembra se je v vsej državi število zavarovancev pri krajevnih organih povečalo od 722.774 na 734.947. Povečanje znaša torej v novembru 12.173 človek, medtem ko je v prejšnjem letu v istem mesecu članstvo nazadovalo za 9965. V letu 1937 pa je padlo za 8727. Zboljšanje se kaže predvsem v tem, da je lani v novembru (ko smo druga leta zabeležili sezonsko nazadovanje zaposlenosti) število zavarovancev naraslo.

V novembru smo imeli 6466 zavarovancev več nego v novembru 1938, medtem ko je bilo v oktobru število zavarovancev za 15.675 manjše nego v prejšnjem letu. Okrožnih uradov, ki so obdržali nespremenjeno področje, zaznamujejo povečanje na splošno prejšnjemu letu predvsem okrožni uradi na Sisku (za 11,2%) in v Beogradu (za 6,9%), nazadovanje pa zaznamujejo okrožni uradi v Petrogradu (2,1%), Skoplju (1,5%) in v Ljubljani (1,1%). V novembru se je glede na ustanovitve na novine Hrvatske zmanjšalo po tvečanje okrožnih uradov v Banja Luki, Dubrovniku, Novem Sadu, Sarajevu in Tuzli, povečalo po področje okrožnih uradov v Osijeku, Somoboru, Splitu in Zagrebu. Zato pri teh okrožnih uradih primerjava s prejšnjim letom ni mogla.

Povprečna dnevna zavarovana meža se je od oktobra do novembra dvignila za 0,55 na 24,73 din. Navzlic temu se zaostali v primeri z novembrom prejšnjega leta za 0,07 din. Skupni zavarovani zaslužek pa je znašal v novembru 454,4 milijona din, nasproti 439,9 milijona din v novembru prejšnjega leta.

Zahteve hrvatskih gospodarskih zbornic

Banska oblast banovine Hrvatske je nedavno pozvala gospodarske zbornice na svojem področju, naj ji dostavijo predloge, ki bi jih bilo treba po mnenju zbornic upoštevati pri sestavi gospodarskega programa banovine za letošnje leto. Hrvatske gospodarske zbornice so svoje predloge medtem že dostavile banški upravi in zahtevajo v glavnem naslednje:

Ustanovi naj se ustavno sodišče za spore zaradi pristojnosti med banovino Hrvatsko in centralno vlado v Beogradu. Pri podružnici Narodne banke v Zagrebu naj se ustanovi devizni odbor z uvoznimi in izvoznimi podobodborom, kakor tudi s posvetovalnimi odbori predstavnikov gospodarstva pri imenovanih treh odborih.

Nadalje naj se ustanovi gospodarski svet banovine Hrvatske, v katerem naj bi imeli svoje zastopnike vse gospodarske zbornice ter ostale zvezne organizacije gospodarstvenikov. V nobenem primeru naj se ne izdajajo predpisi, ki bi povzročili, da bi se gospodarstvo v banovini Hrvatski bolj obremenjevalo nego v ostali državi, ker se da le na ta način pobijati tendenca za selitev industrije in podjetij iz banovine Hrvatske.

Rešiti je treba vprašanje kompetenc v zvezi s potrebno revizijo obrtnega zakona. Čim prej naj se izda novi devizni pravilnik in enotna kodifikacija veljavnih deviznih predpisov. Pri dodeljevanju deviz naj se v letošnjem letu pri posameznih podjetjih vzame kot osnova uvoz v prejšnjem letu po količini in ne po vrednosti. Pri tem naj se ne dela razlika med uvozom blaga iz klirinskih ali neklirinskih držav v prejšnjih letih. Nujno se mora izdati uredba o industrijskih prodajalnicah. Pri sreskih načelnih naj se postavijo gospodarski referenti. Glede izvajanja uredb o pobijanju draginje pa predlagajo zbornice, da naj se predlagajo prijave rednemu sodišču šele tedaj, če prvostopno oblastvo, ki vrši preiskavo glede upravičenosti cen, pride do prepričanja, da je povzročanje neupravičeno.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Efekt

Zagreb. Državne vrednote: Voja škoda 426 — 429, 4%, agrarne 50 — 52, 4%, se-
verne agrarne 50 — 52, 6% begliška 77
— 78 (77,50), 7%, dalm. agrarne 71 — 72
(71,50), 6% šumske 68 — 70, 7%, stabil-
liz. 95 den., 7%, invest. 98 — 99,50, 7%,
Seligman 100 den., 7%, Blair 89,50 den.,
9%, Blair 98 den.; delnice: Narodna ban-
ka 7450 den., PAB 198 — 200 (198), Tr-
boveljska 243 — 250 (250), Gutman 50—
60, Sečera Osejek 155 den., Osejčka lje-
vovnica 160 den.

Beograd. Voja škoda 427,50 — 429
(428), 4%, agrarne 53 den., 4%, se-
verne agrarne 50,75 den., 6% begliške 76,75 —
77,25, 6% dalm. agrarne 70,75 den., 6%,
šumske 69 — 70, 7%, invest. 98,50—99,50,
7%, Seligman 100,50 den., 7%, Blair 89,50
den., (90), Narodna banka 7550 den., PAB
199,50 den.

PFAFF
ŠIVALNI STROJI
IGN. VOK. TAVČARJEVA 7

Blagovna tržišča

Zito

+ Chicago, 16. februarja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 99,875, za julij 97,25, za sept. 97; koroza: za maj 56,25, za sept. 57,375.

+ Winnipeg, 16. februarja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 86,25, za okt. 88,50.

+ Novosadska blagovna borza (16. t. m.). Tendence stalna. Pšenica: baška okol Novi Sad 200 — 202; gor. b. 201 — 203; ...em. 197 — 199; slavonska 198 — 200; ladja Tisa 204 — 206. Rž: baška 157,50 — 160. Oves: baški sreski in slavonski 151 — 153. Jčemen: baški in slavonski 64/65 kg 172,50 — 175. Koroza: baška nova 127 — 128; nova pariteta Indija 126 — 127. Moka: baška in banatska »Ogi« in »Ogi« 300 — 315; »2« 285 — 295; »5« 365 — 275; »6« 245 — 255; »7« 215 — 225; »8« 130 — 142. Otrobi: baški in sreski 130 — 132; ban. 127,50 — 130.

Mesec dni v Savi

Kresnice, 16. februarja
V bližini Kresnic, kjer se Sava cepi na dva dela, je našel posestnik France Godoc truplo nekega neznanca, ki je bilo namravljeno na bregu Godoc je takoj odhitel v Kresnice k orožniku Orožniška patrulja je preiskala pokojnika in našla v denarnici več pisem z naslovi: »Ribič Ivan vas Grice pri Moravčah.« Orožniki so nato izvedli poizvedbo. Patrulja je odšla v Moravče, kjer so povedali, da pogrešajo Ivana Ribiča že od 16. januarja.

Ribič se je obnašal zadnje čase precej čudno. Menda je doživel živčni pretres. Neki njegov znanec je izpovedal, kako mu je težilo, da mu ni več mar življenja in da si želi smrti. S svojim vedenjem in govorjenjem je kazal Ribič znake, da njegovo duševno stanje ni več v starem redu.

Vse kaže, da je odšel sredi januarja Ribič iz Moravške doline do Kresnic in je tamkaj skočil sam v vodo. Takoj po najdbi so prenesli truplo v kresniško mrtvašnico. Ko pa so prišli Ribičevi sorodniki, so zaprosili litvsko sresko načelstvo za dovoljenje, da ga smejo pokopati v moravški fari. To jim je bilo dovoljeno. Ribič je bil znan in cenjen kot spreten tesar. Njegova smrt je presunila vse znance.

Huda nesreča na svatovanju

Novo mesto, 16. februarja
V Prelokah pri Vinici se je poročila bogata in lepa hčerka nekega odnatega posestnika z ženinom iz domačega kraja. Ze večer pred poroko je bila nevestina hiša polna povabljencev, ki so se z mladim parom veselili naslednjega dne. Vse je bilo pripravljeno, da se svatje odpeljejo kakor se spodobi za tako imeniten par. Med svati je bil tudi 27-letni kmečki fant Niko Simič. Kakor prejšnji večer, je bil tudi na dan poroke izredno veselo razpoložen. Bil je namreč ženinov najboljši prijatelj. Ko se je približala ura slovesa, da se svatje odpeljejo v cerkev, so se žrtici in kumice vsedali na sani, v katere so bili vpreženi sami iskri konji, ki so lepo okrašeni dostojanstveno brželi proti cerkvi. Na ostrem ovinku, kjer so vozila zapuščala vas, pa so gladke in lahke sani s svati zadele z zadnjim koncem ob neko močno ograjo. Sunek je bil tako silovit, da je svate vrglo v loku iz sani. Blizu ograje je nepremično obležal Niko Simič. Širomak je bil priletel z glavno ob štiriglati steber ograje. Sila velika, zvezočara rana, ki jo je dobil na vratu, je z gostimi curki krvi rdečila sneg. Smrtno ranjenemu tovaršu so takoj priskočili na pomoč, toda mogli so ga le za silo obvezati. Ponesrečenca so pripeljali v bolnišnico v Kandiji, kjer mu še upajo rešiti življenje.

SOKOL

Sokolska četa pri sv. Marjeti ob Pesnici priredi v nedeljo 18. t. m. akademijo ob pol 14. v šoli. Mariborski Sokoli, vabljeni, da obiščejo brate in sestre pri sv. Marjeti. Ob pol 14. z avtobusom z glavne postaje tja, zvečer ob pol 20. pa nazaj!

Tekma v smuku Sokola na Koroški Belt Javorniku so bile 11. t. m. s Potoške planine po grebenu rotov in do Rudne poti, kjer je bil cilj. Smuk je sestavljen del alpske kombinacije, katere drugi del, to je slalom, bo v nedeljo 25. t. m. Proga je bila dolga 2500 m z višinsko razliko 400 m. Bila je težka in je terjala od tekmovalca mnogo tehnične znanja. Na startu se je pojavilo 14 tekmovalcev, med njimi že znani zmagovalci pri tekmah v Laškem, talentirani br. Saksida Ivan, ki nas tudi zdaj ni razočaral in je zasedel prvo mesto s časom 4,26. Naslednja mesta so zasedli: Smid Lado (5,50), br. Praprotnik Martin (6,10), br. Ravnik Zvonko (6,41). Smučarske in sankarske tekme za deco in naraščaj je izvedlo društvo že v prejšnjih tednih. Kaže torej, da se Sokol za Koroško Belo-Javornik zelo zanima za zimski sport. Le naprej brez miru!

Glavna kolektura drž. razr. loterije »VRELEC SREČE« ALOJZIJ PLANINSEK, LJUBLJANA, BEETHOVNOVA 14.

javlja izid zrebanja z dne 16. februarja, V. razreda 98. kola:

DIN 100.000.— št. 18515
DIN 60.000.— št. 99024
DIN 50.000.— št. 47867 57222
DIN 40.000.— št. 39796 83432
DIN 30.000.— št. 26500 99091
DIN 24.000.— št. 40995 85374
DIN 20.000.— št. 18137 44458 63061 70462
DIN 16.000.— št. 25878 57708 74991
DIN 12.000.— št. 50249 51676

PO DIN 10.000.—
17023 23641 54038 57494 58228 80305 86311

PO DIN 8.000.—
25042 44931 48006 54646 55744 59520 61121
63725 63840 67960 69801 74157 76997 83771
91415 96022

PO DIN 6.000.—
3131 5030 10884 13555 14435 14444 59221
65173 78230 85691 87381 94214 95283

PO DIN 5.000.—
456 4034 10622 23923 35695 36355 36798
46508 59845 77792 78107 82812 83464 83812
84810 91129 99639

PO DIN 4.000.—
1425 17076 14075 8110 8269 9993 11229
13139 14070 14653 14287 17024 19095 19430
22279 22673 25693 26061 26749 28575 29247
30418 33611 33680 37339 38432 40817 41042
49018 50592 51668 58170 57123 57587 63746
71069 72123 77503 81690 83960 87023 88361
90706 92654

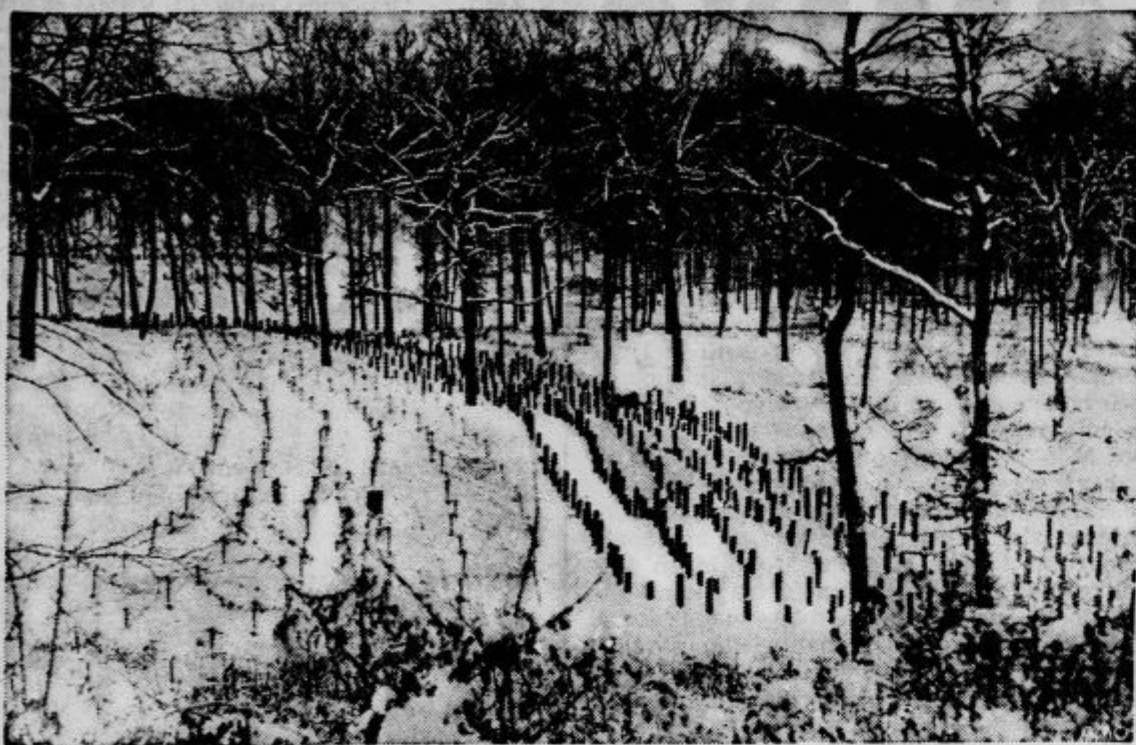
Nadajte je bilo izrebranih še veliko šte-
vilno dobitkov po din 1.000.—

Ker so bili dobitki javljani telefonično,
eventuelna pomota ni izključena.

Srečnje se še ne raznolajo.

Prihodnje zrebanje bo v soboto 17. t. m.

Pred Maginotovo linijo

Protitankovske ovire na francoski strani

Kaznjenci rešili 1500 ljudi

Rešitelji pri potresni katastrofi v Turčiji

V Anatoliji se potresi nadaljujejo. Skoraj vsak se dogaja sunki, ki rušijo hiše. V Smirni in Amaziji je prebivalstvo brez prestanka skrajno razburjeno. Mnogo hiš so morali ljudje zapustiti, zlasti pa v mestu Kastamuniju. Kot posledico potresa smatrajo, da je k besarabski obali v zadnjih dneh naplavilo znatne količine petroleja. Mogoče je, da so se zavoljo gibanja tal odprli podmorski vrelci.

Turška vlada je dvanajstim kaznjencem, ki so sedeli zavoljo težkih zločinov, vrnila zavoljo njihovega vedenja med potresno katastrofo svobodo in jih celo javno pohvalila. Izročili so jih kaznilnici v nesrečnem mestu Erzincan in ker je zmanjkalo prostora, so jih namestili v neko le-

seno stransko poslopje. Potres jim je pomagal do svobode, ki so jo izkoristili takoj na hvalvreden način.

Najprvo so izkopali zasutega, toda ranjenega kaznilniškega ravnatelja in se podredili njegovim poveljem. Tri dni in tri noči so delali brez prestanka, brez jedi in pijače ter reševali zasute in ranjene ljudi. Poročajo, da so rešili na ta način nič manj nego 1500 oseb. Gasili so požare, odganjali podivjane pse ter lovili plenilce in tatove. Vladnim uradnikom, ki so prišli na pomoč v Erzincan, so izročili cele zabojne lišpa in drugih dragocenosti. Vlada je izjavila, da so s svojim vedenjem popolnoma odseleli svoje kazni.

Puščave v Ameriki

„Praški kotel“ na zapadu Nebraske in Kanade

Potem, ko sta natančno proučila »praški kotel«, ki se razprostira na zapadu Nebraske in Kanade, na jugozapadu Južne Dakote, Wyominga, Colorada in Oklahome, sta profesorja dr. Weaver in dr. Albertson podala svoje poročilo na zadnji seji ameriške družbe za pospeševanje znanosti. Iz tega poročila je razvidno, da je za prihodnje pletje pričakovati v omenjenem ozemlju še hujše suše, nego je razsajala tam doslej, in da se bo »praški kotel« povečal za stotine kvadratnih milj, če ne bo pričelo v najkrajšem času močno deževati. Učenjaka pravita, da so ozemlja, ki jih je suša doslej najhuje zadevala, popolnoma podobna puščavam in da razen kaktej na njih ni sledu življenja.

Lanska suša je bila najhujša po l. 1934. V središču nove puščave so se tla pokrila s tri čevlje visokimi peščenimi sipinami. Kratka trava, ki je skušala v zadnjih letih

ponekod poganjati, je večinoma spet izgubila. Osati in kakteje pa se širijo povsod. Možnost za življenje je tako borna, da so celo kunci izginili. Nazadovale je tudi prebivalstvo.

Dr. Weaver pravi, da bo treba celo v primeru, če bi se močni in trajni nalivi ponavljali vsako leto, čakati petdeset let, preden bodo v prašnem kotlu nastale normalne razmere. Nastajanje puščave gre po njegovem mnenju na račun suše, vetra, potujočih peščenih sipin, kobilicnih rojev in prehudega izkoriščanja tal.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je francoska vlada postavila stražo pred vrata sovjetskega poslanstva v Parizu;

da so na Madžarskem ustavili skoro ves železniški promet zaradi velikega mraza in snežnih zametov;

da je švedska naročila 144 ameriških lovskih letal, ki letijo z brzi 650 km na uro;

da se borijo Fini na Mannerheimovi liniji mestoma v dva metra visokem snegu;

da so madžarske vojaške oblasti razpisale nabore za vse za vojaško službo sposobne moške do 51. leta starosti;

da pripravljajo angleške oblasti novo evakuacijo mest, ker so se mnogi otroci vrnili s podeželja v prestolnico in druge kraje;

da so na Holandskem te dni registrirali mraz 24 stopinj pod ničlo, najnižjo temperaturo v zadnjih devetdesetih letih;

da imajo na Grönlandu toplino 4 stopinje nad ničlo;

da prirejata finska sportnika Mäki in Nurmi v Ameriki propagandne teke v finski vojaški uniformi.

Pešci in postopači

Mesto Louisburg si je za hodišča svojih najpomembnejših cest izmislilo nekaj novega. Stvar se po zagotovilih verodostojnih opazovalcev izborna obnaša. Hodišča so s podolžnimi progami razdeljena v tri odseke. Tisti odsek, ki je hišam najbližji, je namenjen opazovalcem izločb, odsek proti sredini ceste je namenjen pohajalcem, ki se jim ne mudi, srednji odsek pa uporabljajo samo pešci, ki ne žele, da bi jih kaj zadrževalo.

Nov tip železniškega voza

Češko-moravske železnice so napravile pred nekoliko dnevi poskusne vožnje z novim železniškim vozom za osebni promet. Gre za voz tretjega razreda, ki je izdelan popolnoma iz kovine ter ima 22 ton dolžine in 31,4 tone teže. Sestoji iz dveh oddelkov in ima 86 sedežev.

Oblika mu je aerodinamična in je preračunan za brzi 100 km. Njegova posebna prednost je ta, da ga je mogoče uporabiti tako za motorne oziroma električne kakor za parne vlake. Iz tega razloga ga je mogoče kuriti tako s paro, kakor z elektriko.

Dvanajstletna pravda za en dolar

Mister Jack Raleigh v Detroitu je mož, ki jemlje vsako stvar zelo natančno. Mnogo let je trgovač s svojim družabnikom z lesom, končno je stopil v pokoj in tvrda je prenehala. Pri obračunu pa se mu je zazdelo, da ga je družabnik ocalil za 1 dolar.

Prišlo je do živahne svarilne korespondence, ki ni imela uspeha, na zadnje je Raleigh vložil tožbo. Prišlo je do pravde, ki je trajala 12 let in povzročila 29.000 dolarjev stroškov. Tožitelj pa ni imel prav in je svojo pretirano pedantnost drago plačal. Plačati je moral vseh 29.000 dolarjev.

Babica z 58 vnuki

Mrs. Carrie de Weese je dobila časten naslov najuspešnejše babice v Kaliforniji. Žena, ki šteje zdaj 60 let, ima namreč že 58 vnukov.

Šef finskega generalnega štaba

general Hugo Osterman

Danski prostovoljci na Finskem

Skupina prostovoljcev iz Danske, ki so prišli na pomoč finski vojski

Top proti tankom

Posnetek s francoskega bojišča

Eskimi kot snubači

Žena mora biti predvsem dobra gospodinja

Eskimski nomadi živijo ob arktični obali yukonskega ozemlja še danes tako kakor v pradavnih časih. Tuja kultura se jih je komaj dotaknila. Z lovom in ribarstvom životarijo in bivajo v svojih iglujih, čudnih snežnih kočah. Med njihovimi običaji kažejo posebno običaji ob izbiranju zakonke družice prvotno obliko. Eskim si žene ne izbira po telesnih prednostih, temveč edino važno mu je to ali je dobra gospodinja in delavka, ali zna pripravljati oblake, jedi in vse druge koristne stvari.

Žena, ki bi ne bila sposobna ali ki bi se branila prevzeti glavni del hišnih opravil, bi težko prišla do moža, tudi če bi se ponašala z lepoto eskimske Venere. Eskimski ženin se le rekdokaj zmoti glede zmožnosti svoje družice, a tudi če se zmoti, stvar ni huda, kajti potem sledi ta-

koj in brez mnogih ovinkov ločitev. Mož pošlje ženo proč in si poišče pač drugo. Snubitev si je ohranila še nekatere oblike, ki spominjajo na nekdanje ugrabljanje žensk. Danes seveda nasilnih ugrabitev ni več, vse je postalo nekakšna robata šala in javno tekmovanje. Boj za ženo se odigrava na sestanku rodu, med kakšnim praznikom ali plesom.

Lepotica stopi v polnem okrasu svoje ženitovnjaške oprave v sredino kroga, ki ga sestavljajo snubci. Vsak, ki bi jo rad imel, jo krepko zagradi za obleko in na znamenje jo skuša potegniti k sebi. Eskimska oblačila so dovolj trdna in tudi nevesta je dovolj žilava, da izide iz tega hudega trganja sem in tja še prilično cela in oblečena. Mož, ki mu uspe, da iztrga dekle drugim, jo lahko odnese s seboj. Od tega trenutka velja za njegovo ženo.

Kuhano vino za slone

Slonica noče več piti vode...

V mestecu Adrij na vzhodni italijanski obali se je mudil te dni potujoči cirkus. Med njegovimi živalmi je bila stara, 40 dvojnih stotov težka slonica, ki sta jo dolga pot po snegu in ledeni mraz tako zdelala, da so računali že vsi z njeno smrtjo. Končno se je žival zgrudila v sneg. Da bi jo spravili spet na noge, so cirkuški ljudje zažgali kup slame in so živali dali vedro kuhanega vina.

Učinek ni izostal. V nekoliko urah si je slonica res opomogla. Naslednji dan pa, ko ji je paznik prinesel kakor običajno

vode, da bi jo napojil, je slonica vedro s to tekočino prekučnila. Po vsej priliki ji je bilo kuhano vino šlo v slast in bi si ga še želela. Sedaj vedno noče piti in boje se, da jo bo težko odvaditi pitja vina.

NAMESTO ANEKDOTE

Razprava za ločitev zakona. Z odločnim obrazom je stopila žena pred sodnika, dolgo je imela edino besedo, navajala je vse mogoče razloge za ločitev, se pritoževala nad stvarmi, ki so ji napravile življenje z močnem nemogoče. Toda sodniku ni zadostovalo.

»Tako malenkostni spori še ne predstavljajo razlogov za ločitev zakona,« je dejal. »Stvar bi bila seveda drugačna, če bi vam bil mož nezvest — a za to nima vendar nobenih dokazov!« — »Nobenih dokazov? O, teh pa še celo! Naš najmlajši je nena- vadno podoben naši sosedici!« je odgovorila žena v svoji vni.

VSAK DAN ENA

»Prej sta stala tukaj dva mlina, zdaj pa vidim samo enega. Kje je drugi?«
»Drugača smo podlra, ker je bila prema- lo vetra za oba.«

(Söndagsnisse Strix)

MICHEL ZEVACO:

Don Juan

ROMAN.

V kotu, nekoliko niže od stropa, je visela negibna, razblinjena svetloba, ki se je naglo zgostila v plamen in se nato izpremenila v svetlo kroglo nedoločne barve. Toda barva se je kmalu opredelila: krogla je postala bledezelena in ni imela nič pošastnega na sebi.

Ta krogla se je mahoma jela premikati po prostoru. priplavala je nad mizo in don Juan je kma- lu ni več videl. Ali je bila izginila? Ne, le po- dobo je izpreminjala... daljšala se je, se razte- zala in dobivala nekakšno zabrisano obliko, tako da ni bila več svetloba, ampak osvetljena reč... Glej, zdaj se je ta reč razločno pokazala... bila je človeška laketa... bila je roka... drobna, než- na ženska roka... in ob pogledu nanjo je don Juan vroče vzdihnil in zamrmral:

»O roka, ki sem te obsopal s poljubi, dehteča roka, ki si bila tako sladka mojim ustnicam, ljub- ljena roka, ki sem vzhrehteval ob tvojem milova- nju... o, Christina roka!...«

Corentin se je bil zadenki umaknil do vrat, tam pa se je zgruznil na kolena.

Zaman si je skušal pokriti oči z roko: nekaj mu ni dalo in z naježjenimi lasmi je v nekakšni sveti-

grozi gledal prikazen roke... saj drugega ko pri- kazer pač ni mogla biti...

Roka pa je hotela dokazati, da ni slepilo, tem- več prava, prijemljiva stvar. Don Juan je začutil, kako mu je legla na glavo!

Zdrnil se je in vztrepetal... a ne takisto kakor človek, ki ga presune groza, in vsekako ne tako, kakor se stresesh ob dotiku mrliške roke.

Ali je bila ta roka mrliška? Ne, bila je živ člo- veški ud z mehko kožo in dolgimi, zlekjenimi prsti.

Bila je hladna, a to ni bil ledeni mrliški hlad. Donu Juanu se je zdelo, da kroži po roki mlada, plemenita kri; bilo mu je, kakor bi izviral njen hlad samo iz dolge negibnosti... iz spanja, za katerim nastopa zdaj prebujenje...

Roka, ki se mu je bila spustila na glavo, se je zdaj dotaknila čela. Iskala je in skušala, kakor da bi mu hotela nekaj povedati. Njen dotik je bil poln utripanja in živega drhtenja...

Nato je prikazen mahoma obnemogla, se utrnila in izginila v temnem prostoru.

Grobni molk je visel v sobi. Tudi miza ni dala več glasu od sebe.

Čez nekaj trenutkov se je začelo enakomerno dihanje dona Juana, ki je bil od utrujenosti glo- boko zaspal.

Po dolgem obotavljanju se je Corentin ohrabil in vstal, prižgal svečo in videl, da je vse mirno. Vili dečko je bil blede kakor zid, a nazadnje si je vendarle rekel:

»Sanjal sem Mora me je tlačila od lakote, v ka-

tero me je obsodil gospodar. Bog bodi zahvaljen, da sem se zbudil! Ker mi pa še vedno kruli po tre- buhu in nisem zaljubljen, da bi moral radovoljno stradati, in nočem, da bi se mora vrnila, porabim to priložnost, ko don Tenorio spi, in se grem ob- rožiti zeper lakotne privide...«

Po prstih je krenil v kuhinjo in vključil pozni uri našel zaspano žensko, ki se ga je usmislila in zakurila, da mu pripravi toplo večerjo.

Na vrhu, v siromašni sobici, pa je medij strl slonel ob mizi in spal težko spanje...

Medij... don Juan Tenorio!...

Kako naj ga drugače imenujemo? Bil je medij, to je, bitje izmed tistih, ki se jim kdaj pa kdaj razodeva oni svet. O tem ne more biti dvoma. Samo s to lastnostjo dona Juana si lahko razložimo vse, kar nam je bilo doslej nerazumljivo.

Ko se je v Caniedovem dvorcu miza vzpela po- koncu, je bil navzočen don Juan. On je bil tisti, ki je ne vedel priklical iz onostranstva neznano bitje — ali, če hočete, neznano moč, ki je spravi- la mizo v gibanje.

Ko je jela v kapelici svetega Frančiška Leo- nora govoriti besede, ki jih ni mislila ne iskala, je bil tam. On, don Juan, je privabil bitje ali moč, ki je narekovala Leonori skrivnostno obsodbo.

In v tej angoulemeški gostilnički sobi je bil ne- domno don Juan povzročil svetlobno prikazen in njen o gostitev v živo, gibajočo roko: bil je medij! Sam se tega ni zavedal, ne takrat, ne nikoli pozneje...

XIX

Ljubezen moli

Trinajst dni po večeru, ko se je donu Juanu in Corentinu prikazala roka z onega sveta, to je, dne 31. decembra zvečer, sta Klotar de Ponthus in Leo- nora de Ulloa, ki ju je zadaj spremljal Bel-Argent, ob suhem, mrzlem vremenu prijezdila v Pariz in takoj zavila proti Ulici svetega Dioniza.

V gostilni »Pri vedeževalki« sta se ustavila.

Ponthus je naročil za guvernerjevo hčer naj- lepšo sobo te slavne gostine. Gospodarja in gos- podinjo je dobro poznal kot vrlo meščansko dvo- jico, na katero se je mogel človek zanesti. Ko je Leonora odšla v svoje prostore, je poklical gospo Gregorjevo ter ji dejal:

»Plemenita gospodična, ki sem jo smel spremiti do tod, ostane pri vas samo dan ali dva. Mislim, da se bo lahko že jutri pridružila očetu, ki je španski grand in dospe, kakor pravijo, jutri zju- traj s cesarjem v Pariz. Prosim vas, da pazite na- njo kakor na svojega lastnega otroka. Hvaležen vam bom.«

»Bodite brez skrbi, gospod,« je rekla vrta gospa Gregorjeva. »Stanovanje, ki sem ga dala gospo- dični, obsega dve sobi. Da vas pomirim, bom spa- la v prvi sami, in nihče ne bo mogel priti do plemenite Španke, ne da bi me zbudil. Kakor ve- ste, gospod Ponthuži, sem krepkih kosti in se nikogar ne ustrašim.«

Ponthus je s spoštljivim občudovanjem premeril vsoko zračno postavbo častite gostilničarke in po- mirjen odšel.

Med Hrvati in Srbi

Jovan Danjanin o „velesrbski fronti“ — Borba za Srbe na Hrvatskem — Vedno kaj novega o Bunjevcih — „Obzorovi“ očitki radikalom — Akcija Srbskega kulturnega kluba

V „Jugoslovanski otadžbini“ je g. Jovan Danjanin pod naslovom »Velikosrbska fronta« napisal članek v katerem predvsem odločno zavrača kampanjo zagrebskega »Obzora« in ljubljanskega »Slovenca«, ki sta skušala predložiti Jugoslovanske nacionalne stranke o sodelovanju opozicije proslaviti za poskus organizacije velikosrbske fronte. G. Banjanin opozarja na opasnost da prevlada neodgovorna agitacija na eni in na drugi strani in ustvari teren za cilje raznih spekulacij in za nezavedne volje od zunaj. Stranke, ki se zavzela svoje odgovornosti za nacionalno in državno politiko, imajo pravico in dolžnost zastaviti svojo svojo moč, da se zavzame fatalni razvoj dogodkov. Gotovo gospoda, ki govori skozi nekatere zagrebske in ljubljanske liste, ne slišati iskrenega prijateljskega nasveta, kljub temu pa ji je treba reči, ako hočejo voditi realno politiko morajo priti iz oblikov na zemljo. Sprevideli bodo da je edina zdrava politika ta da iščejo v močni in k epi Jugoslaviji svobodo, enakopravnost in neodvisnost za vse nas.

G. Banjanin odločno odklanja zamisel in očitek velesrbske fronte. Vse tri velike opozicijske stranke so se z dr. Mačkom pri decembrskih volitvah borile za sporazum, ki bi enako zadovoljil Srbe, Hrvate in Slovence. Takrat so jih na najbolj brezobzirni način napadali in nizkotno klevečali oni, ki danes intimo sodelujejo s HSS. Radikalna in demokratska stranka sta bili leta in leta v tesni zvezi s HSS in sta z njo podpisali oktobrski pakt iz leta 1937. Jugoslovanska nacionalna stranka tega pakta (ki je v ostalem postal brezpredmeten) ni nikdar sprejela, niti niti podpisala. Toda iskreno in lojalno je sprejela politiko in misel sporazuma na osnovi skupnih odločitev, storjenih pred volitvami leta 1938. Vse tri stranke so svojo dolžnost do kraja izpolnile in se tudi niso protivile, ko se je dr. Maček prišel poročati na drugi strani. G. Banjanin protestira proti temu, da se sedaj, ko se pojavlja stremiljenje, da te stranke pri vseh svojih programskih in ideoloških razlikah tesneje sodelujejo v interesu državne celote, na nje zlija pravi plinsek novok in kleveč.

»Slovenec« potrjuje v svoji večerajšnji številki smisel Banjaninovega članka in pusti odličnega moč na s'ri navadi, očitki mu povrha, da je nekda v senatu bruhal ogenj in zverbo na Slovence...

V Zagrebu je izšla tretja številka tehnika »Srbska riječ«, ki poskuša pridobiti Srbe, naseljene v banovini Hrvatski, za politično JRZ. Po zagrebskih informacijah se nahaja v konzorciju, ki izdaja »Srpsko riječ« cela vrsta bivših intimnih prijateljev dr. Milana Stojadinovića. List je dobro urejen in razpolaga očividno z bogatimi finančnimi sredstvi.

Hrvatski listi pozorno zasledujejo pisanje »Srpske riječi« in opozarjajo Srbe v banovini Hrvatski, naj zlasti ne nasledajo njene gonji proti SDS, katere položaj je nesporno jako težaven. »Hrvatski dnevnik« pravi, da je daleč od Hrvatov že sama misel kakorkoli škodovati Srbom ki prebivajo v banovini Hrvatski, in da obstoje vsi pogoji za bratsko in složno sodelovanje med Srbi in Hrvati na teritoriji banovine Hrvatske. Mi vemo prav dobro, kdo financira razne akcije na Hrvatskem, da bi se izval protihrvatski pokret med našimi Srbi. Toda ti ljudje naj se zavedajo, da je Hrvatska močna dovolj da bo zatrla vsako njihovo namero. Nova Hrvatska bo vladana v znamenju socialne pravičnosti in srbski kmet bo videl kmalu v njej zaščiten, tudi svojih pravic. Čim se bo sestal in pričel delovati hrvatski sabor bodo zamašena usta tudi poslednjemu kričanju in to ne z gorčami, nego s poštenjem, pravičnostjo in svobodo.

»Subotičke novine«, ki jih ureja msgr. Blažko Ratič, posegajo v razpravo o bodoči ureditvi Vojvodine in njeni pripadnosti k eni izmed velikih avtonomnih edinic. List ogorčeno zavrača mišljenje srbskih politikov, da je vladal skozi desetletja med Bunjevci in Srbi v Vojvodini mir, ter pravi: »Ni res, da so Srbi in Bunjevci živeli leta in leta v miru, ljubezni in slogi. V naši zgodovini je dovolj dokazov, da so Srbi neprestano hoteli izkoristiti Bunjevce, ki so morali na račun slege s Srbi marsikaj prenesti in še več požrti. Izgleda pa, da so bile vse te bunjevske žrtve zastoj. Kdor tega ne veruje, naj se samo ozre okoli sebe. Hrvati Bunjevci za naše Srbe ne pomenijo ničesar. Niti tu v Subotici nimajo nobene pravice do sodelovanja. Zato ne preostaja danes Hrvatom Bunjevcem drugega kakor da čim bolj povežejo in združijo svoje vrste.«

Zagrebski »Obzor« ni zadovoljen z govorom prvaka Narodne radikalne stranke inž. Miloša Bobića, ki smo ga v izvešču tudi mi objavili. Po mnenju zagrebskega lista so pomisleki in očitki, ki jih je iznesel inž. Bobić proti sporazumu od 26. avgusta, povsem neosnovani. »Obzor« pravi:

»Objektivni kritiki sporazuma morajo priznati, da bodo ohranili Srbi tudi po preureditvi države dominanten položaj v središču države in v njenem večjem (srbskem) delu. Zato bi lahko radikalni razlomili srbskemu narodu, če je resnično proti sporazumu od 26. avgusta, da je na pogrešni poti. To bi bila prav za prav naravnost dolžnost radikalov, saj je g. Bobić še posebej naglasil, da je bila Narodna radikalna stranka vedno za sporazum. Mislimo pa, da tolmači ravno izjava g. inž. Bobića stališče glavnega odbora NRS v tem vprašanju. Mi vsi vemo, za kak sporazum je bila vedno NRS. V političnem besednjaku te stranke je bila beseda sporazum sinonim za hegemonijo in diktat privilegiranih elementov, za vidovansko ustavo, za Pasčičevo geslo o »Srbih treh vere« itd. Ker je g. Bobić trdil, da so radikalni okoli glavnega odbora pravi nasledniki Pasčičeve politične zapuščine, je stvarno prav malo upravičen up, da radikalni niso danes več na tisti liniji, na kateri so bili zadnjih 20 let. Težko, prav težko verujemo, da bi se radikalni otreli svojih hegemonističnih stremiljenj. Z zadovoljstvom pa sprejemamo na znanje izjavo g. Bobića, da so za radikale edino merodajni interesi srbskega naroda. To stališče je

stvarno bilo za radikalno stranko vedno merodajno, najsi so pri tem govorili, da jim leže v enaki meri na srcu interesi celokupnega našega naroda, to je tako Srbov, kakor Hrvatov in Slovencev. Sedaj je g. Bobić odkrito ovrgel to neresnico in postavil stvari na svoje mesto.

V nedeljo dopoldne je bil v Somboru shod tamošnje podružnice Srbskega kulturnega kluba. Shoda se je po poročilih listov udeležilo okoli 3000 ljudi, ki so manifestirali proti avtonomiji Vojvodine ter za njeno priključitev k bodoči srbski upravni edinici. Govorniki so bili v svo-

jih izjavah zelo ostr. Vseučiliški profesor dr. Aleksander Ivč je zaključil svoj govor z besedami: »Pripravljeni so bomo tudi Hrvatov da Srbi sicer znano popuščati, da pa so tudi meje, pri katerih pravimo: do tu in ne dalje.«

Odvetni Jovan Konjović je naglasil, da je Vojvodina srbska in da gredo njena pota samo s Srbijo, s katero se je za večno zedinila 28. novembra 1918.

Dolg govor je imel predsednik somborskega občinskega sveta Djordje Cvejano- vič, ugleden pristajač JRZ. Izjavil je, da v Vojvodini sploh ni Hrvatov, temveč da žive v njej samo Srbi, Bunjevci in Sokci. Končal je: »Mi verujemo predstavniku Vojvodine ministru inž. Bešliću, ki je sirom Vojvodine objavil, da ne bomo odstopili nikdar niti pidi Militičeve srbske Vojvodine in to nikomur. Prav tako smo prepričani, da bo storil naš senator dr. Kosta Popović pri definitivnem določevanju banovinskih mej vse, da bo ostala celokupna Vojvodina v mejah bodoče srbske banovine.«

Beleške

Ilija Mihajlovič pri Aci Stanojeviću

Kakor poročajo iz Niša, je član glavnega odbora JNS Ilija Mihajlovič včeraj obiskal šefa radikalne stranke Aco Stanojevića, s katerim je imel nad eno uro dolg razgovor. Zatem je imel Ilija Mihajlovič konferenco s strankinimi zaupniki v Nišu. Novinarjem je izjavil, da se je razgovorjal z Aco Stanojevićem kot s starim prijateljem in da je bil ta razgovor povsem informativnega značaja. Z zadovoljstvom je opazil, da se g. Aca Stanojevič počuti zelo dobro.

Na vprašanje, kaj je s predlogom JNS za tesnejše sodelovanje treh največjih opozicijskih skupin, je odvrnil Ilija Mihajlovič: »Naš predlog je popolnoma načelna značaja. Če bo sprejet, bo izdelana tudi programska podlaga. Naša želja je, da bi se to sodelovanje uresničilo.«

Obnavljanje radikalne stranke

V Niš je prišel iz Beograda član glavnega odbora Narodne radikalne stranke Krsta Miletić, ki je takoj obiskal šefa stranke Aco Stanojevića. Konferenca sta nad dve uri. Po konferenci je g. Miletić izjavil novinarjem, da sta razpravljala v prvi vrsti o vprašanjih, ki so v zvezi z obnovo delovanja stranke.

V smislu nedavne sklepa, da se ima pričeti čim intenzivnejše delo za obnovo stranke, so se vršile zadnje dni številne konference pristajev Narodne radikalne stranke v raznih delih države. Tako so se že konstituirali sreski odbori NRS v Sarajevu, Višegradu, Rogatici, Travniku, Višokem, v Somboru in Caribrodu.

Madžari in JRZ

Po beograjskih vladnih listih, in po agenciji Avala smo poročali, da so se pridružili JRZ tudi narodne manjšine v Vojvodini in da so njih zastopniki dobili v predsedništvu, odnosno v odboru JRZ za dunavsko banovino odlična mesta. Vojvodinski madžarski listi prinašajo sedaj članek dr. Imra Varadija, ki je bil kot vodja madžarske manjšine izvoljen za podpredsednika vojudinske JRZ, z izjavo o tej stvari. V njej pravi, da so sicer Madžari na raznih svojih sestankih naglasili, da bi bilo potrebno sodelovanje z vladno stranko, niso pa se zavzeli končnega stališča o vstopu v stranko. Pripravljenost sodelovanja z JRZ mora šele potrditi veliki zbor madžarske manjšine, ki se bo kmalu vršil. Toda tudi v tem primeru bodo prav, dobili le pooblastilo, da se pogajajo z vladno stranko o pogojih sodelovanja. Ako bodo Madžari res pristopili v JRZ, se bo to zgodilo pod predpostavko, da se izpolni obljube, ki jih je v teku razgovorov dal predsednik JRZ g. Cvetković.

Izgraditev

hrvatske avtonomije

Službeno glasilo HSS »Seljački dom« objavlja članek, v katerem pravi da so bila ta teden v Beogradu zelo važna posvetovanja med predsednikom vlade Cvetkovićem dr. Mačkom in banom dr. Subašićem o izgradnji hrvatske avtonomije. V prvi vrsti so se nanašali ti razgovori na prenos poslov ministrstva notranjih del na bansko oblast v Zagrebu. Ban dr. Subašić je v tem oziru že zdavnaj izdelal načrt uredbe, ki je sedaj predmet razprave v ministrskem svetu. Drugi del razgovorov je bil posvečen vprašanju finančne samouprave banovine Hrvatske, ki bo pričela s 1. aprilom voditi samostojno finančno gospodarstvo. Izdean je že proračun izdatkov banovine. Sedaj se vrše pogajanja za razdelitev državnih dohodkov. Pri tem stremi dr. Maček za tem, da ne bodo uvedeni nobeni novi banovinski davki v zvezi z uvedbo finančne avtonomije.

Poleg tega se vršijo pogajanja za decentralizacijo Narodne banke in državne hipotekarne banke. Dr. Maček je v Beogradu konferiral z viceguvernerjem Narodne banke dr. Belinom in generalnim direktorjem Drž. hip. banke. Decentralizacija naj bi se izvršila tako, da bi v Zagrebu poslovali podružnici obeh zavodov dobili čim širšo avtonomijo ter bili povsem samostojni zlasti pri podeljevanju kreditov.

Profesorski senat zagrebske univerze je imel zadnje dni celo vrsto konferenc na katerih je razpravljal o načrtu nove uredbe o hrvatskem vseučilišču. V načrtu so povsem nove smernice za vzdrževanje vseučiliške avtonomije in pa za način organiziranja akademskih strokovnih in reprezentativnih drštev.

Vse upravne oblasti na področju banovine Hrvatske so dobile te dni navodila, da pripravijo organiziranje ljudske šteta v banovini, ki se bo vršilo prihodnje leto, ko bo tako štetje tudi v ostali državi.

Občni zbor šentjakobske JNS v Ljubljani

Z občnimi zbori okrajnih organizacij obnavlja in osvežuje JNS svojo ljubljansko organizacijo za tekoče leto. V četrtek je bil občni zbor šentjakobske JNS, ki se vsako leto izkaže z obsežnim in izčrpnim obratovanjem svojega dela. Polna Lozarjeva dvorana je nudila razveseljivo sliko strnjnosti pristavev iz najrazličnejših strnjnosti tega okraja. Skupščino je vodil predsednik g. Mar,

skrbno tajniško poročilo je podal odvetniški pripravnik g. Rudi Zorc. Poleg odbora, ki je imel 10 ožjih in tri širše seje, so delovale še propagandna, gospodarska in socialna sekcija. Najmarljivejša med njimi je bila prva pod vodstvom g. Frana Zitnika. Propagandni odsek je skupno z glavnim odborom zlasti skrbel, da je dobila šentjakobska organizacija JNS tudi lepo število mladega naraščaja. Otvorjena je bila posebna mladinska in društvena soba. Šentjakobska organizacija je ena največjih v Ljubljani, saj ima dve volišči. Odbor se je zavedal zlasti tudi svojega socialnega poslanstva in je za božič po svojih močeh sodeloval pri božičnici sreske organizacije JNS. Tajnikovo poročilo se je končalo z upočitvijo, da je v najstarejšem ljubljanskem okraju ostala napredna misel čvrsta in ne bo podlegla nobenemu viharju.

Blagajniško poročilo je vestno kakor vselej podal g. Ivan Illovar. Po odmoru so sledile volitve in je bila zaupnica izražena v glavnem dosedanjemu odboru, nekaj pa je novih moči. Pri konstituiranju po zboru je g. Mar zaradi pre zaposlenosti odklonil

sopešno izvolitev za predsednika, kar je odbor vzel z obžalovanjem na znanje, nato pa je bil za predsednika soglasno izvoljen g. Franjo Zitnik.

Poslevočedi podpredsednik sreske JNS g. Rudolf Zitnik je temperamentno pretresal politične razmere v Ljubljani. O obrtniških zadevah je izčrpno informiral poslušalce g. Josip Rebek. Burno je bil pozdravljen dr. Albert Kramer, ki je učinkovito obravnaval vsa perca politična vprašanja, tičočja se razmer v Sloveniji in v vsej Jugoslaviji. Sledilo je stvarno, informativno poročilo gospodarskega urednika »Jutra« g. Frana Seuniga o ljubljanski občinski gospodarski politiki. S toplo zahvalo je predsednik zaključil krasno uspešno zborovanje in povabil vse prisotne, naj se v soboto udeležijo družabnega sestanka pripadnikov JNS v Kazi-

Polemika med „Novo riječko“ in „Slovenecem“

V eni zadnjih svojih števil je »Slovenec« napadel volilno moč Samostojne demokratske stranke, češ da so centralistični bogovi in da hočejo na vsak način očuvati centralistično ureditev delavskega zavarovanja in privilegije SUZOR-a v Zagrebu. Pri tem je »Slovenec« trdil, da je Slovenija morala v dveh desetletjih žrtvovati milijone delavskega denarja za ustanove, ki jih je brez potrebe vzdrževal zagrebski centralizem po drugih krajih. Službeno glasilo SDS »Nova riječ« ostro odgovarja na ta »Slovenčeve« napad in pravi med drugim:

»Ljudje okrog »Slovenca« so praktično skozi 20 let podpirali beograjsko centralistično državno ureditev kot pomočnik diktatorskih režimov tipa »Milanec« vodja. Na spreten način so izkoristili centralizem za svoje ljudi po oni narodni: »Umljato janje dvije majke sise.«

Kar se tiče »Slovenčevega« očitka zatrjuje »Nova riječ«, da OUZD v Ljubljani nikdar ni ničesar prispeval za druge pasivne urade, ker je vedno komaj vzdrževal ravnateljstvo med svojimi dohodki in izdatki. Gospoda okrog »Slovenca« se 20 let ni brigala za decentralizacijo tega socialnega zavoda, niti za decentralizacijo državne uprave. Kar se tiče delavskega zavarovanja pa bodo odločili interesi delavcev in delodajalcev, ki se bodo dali voditi ne od demagoških parol, temveč od izkušnjem znanja in računice.

Krščansko-socialno glasilo o denunciantih

Krščansko-socialna »Delavska pravica« objavlja članek z naslovom »Suft«. V njem ostro obračunava z denunciantom, ki je pričel, kakor pravi, zadnje faze zopet cveteti pri nas. List piše med drugim:

»Denunciant je že od nekdaj veljal za najnižji izmetek v človeški družbi. Njegova duša je pač podla in nizka. Tudi nagib denunciantstva je umazan: egoizem, ošabnost, maščevanja željnost itd. Pri vseh nardih je denunciant osovražen. Najbolj značilno ime so mu dali Nemci. Njihov pregovor pravi, da je denunciant največji suft v deželi. Slovenci nimamo tako točnega izraza za denuncianta. Ime baraba je preveč nobel. Ime suft je bolj točno in značilno.«

»Denunciant se srečujemo — nadaljuje krščansko-socialno glasilo — tudi v politiki, zadnje čase zlasti v časopisu. Seveda se ne predstavi kot tak. Običe se v obleko najbolj spodobnega človeka. Dobriks se oblastem, delavstvu, narodu. Se celo krščanski pušljeji si vtakne za klohub. Prihizijo tako nastopa kot oni inteligent, ki je spremil visokega cerkvenega dostojanstvenika, pa je namenoma tako napravil, da mu je padel na tla rožni venec, ko je potegnil iz žepa robec. Odvratnost proti suftom se mora razširiti tudi v javnosti. Če drugega ne bo, bomo dosegli vsaj to, da se bo zavedala, da je tukaj bolj proti suftom, da jih poznamo in da ne morejo ostati skriti, pa naj se skrivajo za tako ali tako sredstvo. Tru-

dit se moramo, da se bo tudi v našem narodu uveljavila izreč: Denunciant je največji suft v deželi.

K tej razpravi naj citiramo iz nekega glasila za mlado inteligenco: »Samo nekateri slovenski listi vršijo idejno borbo proti komunizmu. Drugi del tiska zamočuje akcijo komunistov, ki uprosčaja državo in narod. Gre za našo banovino! In del tiska naše banovine molči. Seveda spada »Jutro« samo v ta del tiska kot eden glavnih mutasti krivcev. Velik del mlajše inteligence je pasiven, ker si iz oportunitizma očee pokvariti: dobrega razmerja s komunisti. Koliko je takih profesorjev na vseh šolah in na univerzi! Češ: saj bodo tudi komunisti potrebovali učnih moči! Da, da! Treba je imeti dvojno železo v ognju. Gre za inteligenco, gre za sokolsko, liberalno, jeenesarsko, napredno slovensko inteligenco! V njenem okrilju, v njenih gnezdih se skriva, se koti, se razvija komunizem. Država plačuje na stotine in stotine profesorjev. Kako se more zgoditi, da sta dve tretjini absolventov srednjih šol levičarsko, ali vsaj protikrščansko vsmerjeni? Prva razlaga za to je razdvojenost v učnem osebiu, ki ni zadostno vsmerjeno v krščanskem in protilevičarskem smislu, ampak je deloma inficirano od svobodomiselnega naprednjakstva. Saj ima ta del inteligence veliko večjo mržnjo proti Vatikanu kakor proti Kremlju.«

Delo rezervnih oficirjev

Z občnega zbora njihovega ljubljanskega pododbora

Ljubljana, 16. februarja.

Pod geslom »za kralja in domovino« so sinoči zborovali rezervni oficirji na svoji 17. redni skupščini. Predsednik ljubljanskega pododbora Udrženja rezervnih oficirjev inž. Ladislav Bevc je uvodoma pozdravil najprej navzočnega zastopnika komandanta divizije brigadnega generala Kukavičiča, ki se je zahvalil s toplimi, vzpodbudnimi besedami. Med ovacijam, navzočnim je predsednik prebral pozdravne brozjavke Nj. Vel. kralju Petru II., vojnomu ministru generalu Milanu Nediću in predsedniku Udrženja rezervnih oficirjev v Beogradu. Zborovalci so se nato stoji s trikratnim »Slava!« oddolžili spominu kralja Petra. Osvoboditelja, Viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja, Neznanega junaka ter vseh umirlih tovarišev.

Bilanca upravnega odbora za preteklo leto je zelo uspešna in plodna. Novo ustanovljena propagandna sekcija je skrbela za smotrna predavanja k izpolnitvi strokovnega znanja rezervnih oficirjev. Z okrožnicami je visoko dvignila volaško zavest in čut odgovornosti rezervnih oficirjev. Pododbor čakalo tudi v sedanjem letu velike naloge, med drugim temeljita preureditev poslovanja ter še tesnejše sodelovanje s sosednjimi pododbori in z vsosredno upravo. V maju bo kongres URO v Ljubljani in bo ob tej priliki ljubljanski pododbor razvil svojo zastavo. Prav tako bo brezvel neodobor organizacijo svetovnosti nri odkritju spomenika kralju Aleksandru.

Poročilo tajnika navaja razveseljivo porast članstva v preteklem letu. Leta 1938 je imel pododbor 312 redno plačujočih članov, lani že 588, letos pa šteje organizacija 658 članov.

Predsednik nadzornega odbora je izjavil v svojem referatu, da je bilo delovanje urave tudi v tem letu vsekoli uspešno in korektno. Predavanja z najaktualnejših strokovnih področij se poselalo veliko številu članov. Prav tako so uspeli tečaj, za kar gre še posebej hvala vojnomu ministru, ki je udmrženju in posebiti tudi ljubljanskemu pododboru zelo naklonjen.

Blagajniško poročilo navaja preko 100.000 dinarjev denarnega prometa in znaša čisti dobiček 8.897 din. Po trehletni razrešnici je bila prebrana resolucija, ki je bila soglasno sprejeta. Resolucija se glasi:

»Zbor Udrženja rezervnih oficirjev, pododbora v Ljubljani, ugotavlja z rodoljubnim zadoščenjem, da je ves naš narod truden in nezmojljen v svoji odločnosti za obrambo Jugoslavije, njene svobode in neodvisnosti. Strnjn okoli svojega kralja, složen in enoten v ljubezni do domovine in zaupajoč v junastvo in požrtvovalnost svoje vojske, gleda na naš narod vedro, mirno in neustrašno v bodočnost, ki naj mu prinese tudi uresničenje neizpolnjenih narodnih idealov.

Vedno pripravljni izpolniti vzvišene dolžnosti do kralja in domovine, izjavljajo rezervni oficirji, da bodo nadaljevali svoja prizadevanja, da bi se v sedanjih trenutkih usodepolnih odločitev vse zdrave narodne sile združile v skupnem delu za duhovno pripravo in gmojne usposobljenosti naroda in vojske za velike naloge bodočnosti. Smatrajo, da sedanje razmere zahtevajo od vsakogar, da osredotoči vse sile in misli predvsem na obrambo temeljev svobode in častnega narodnega in državnega življenja. V tem smislu poziva zbor vse rezervne oficirje, da združijo vsa svoja stremiljenja in prizadevanja v neumornem delovanju pod našim volilnim geslom: »Za kralja in domovino!«

Zbor se v imenu rezervnih oficirjev zahvaljuje ministru vojske in mornarice armijskemu generalu g. Milanu Nediću za ogromne in uspešne reforme, s katerimi je postavil rezervne oficirje na mesta, ki jim pripadajo, in jim omogočil pošten napredek pri izpolnitvi strokovne izobrazbe. S posebnim zadoščenjem ugotavlja zbor odličnost gospoda ministra, da vzpostavi najtesnejši stik med vojnimi oblastmi in aktivnimi oficirji na eni strani ter Udrženjem rezervnih oficirjev na drugi strani. Zbor se g. ministru zahvaljuje za pomembne reforme, ki jih izvaja v cilju udarne sposobnosti in notranje trdnosti naše vojske ter ga v spoštivji podrejenosti pozdravlja za zagotovilo, da bodo rezervni oficirji ne samo obdržali, temveč stalno stopnjevali svojo vmeno za sodelovanje pri vseh vprašanjih, ki zasledujejo izpolnitev in učvrstitev naše obrambne pripravljenosti.

Prav tako izraža zbor svojo zahvalo komandantu dravske divizijske oblasti, divizijskemu generalu g. Drag. Stefanoviću za vsestransko razumevanje in podporo, ki nam je omogočila uspešno izvršitev nalog naše organizacije.

Končno izreka zbor zahvalo onim svojim tovarišem — aktivnim oficirjem, ki poleg opravljanja svojih rednih dolžnosti posvečajo svoj prosti čas strokovni izobrazbi rezervnih oficirjev. Resolucija obsega nato še tri točke, ki pa se nanašajo zgolj na notranje organizacijske zadeve. Proračunska debata je iznesla za tekoče leto 26.000 dinarjev predvidenih izdatkov. Členarina ostane nespremenjena, vendar pa je pododboru treba sprito izjemnih razmer, ki povečujejo društveni delokrog, novih izdatnejših denarnih virov. Čeprav bi morala funkcijska doba upravnega in nadzornega odbora trajati še eno leto, so se kljub temu vršile volitve, da dobi uprava novih, svežih moči v delu. Izvoljeni so bili:

v upravni odbor: predsednik ing. Ladislav Bevc, podpredsednik Alfonz Lorger, Josip Pogačnik in Josip Ovsenek, tajnika Edvard Prinčič in Ivan Vrančič, blagajnik Aleksander Kuharič in Nace Zelenik, člani uprav. odbora France Ahčin, Etbin Bežek, Marjan Dobovšek, Rudolf Gasperin, Franjo Gorkič, dr. Josip Hebeln, Pero Horn, dr. Zeljko Jeglič, Peter Klinar, Rudolf Koblica, dr. Josip Kovačič, Franc Kraigher, ing. Peter Kresnik, ing. Albin Neřima, dr. Franc Ogrin, Milan Rožeknik, Milan Sterlekar in dr. Vinko Vrhunec;

v nadzorni odbor: predsednik Josip Zupančič, podpredsednik Vladimir Janušič, člani ing. Stanko Dimnik, Milan Gregorič, Avgust Kalan, ing. Joško Kobi, Janko Lajovic, Rajko Paulin, ing. Nace Perko in Milan Rudolf;

v častno razsodišče: predsednik dr. Janko Žirovnik, tajnik Rudolf Badiura, člani ing. Janko Mačkovek, dr. Rudolf Savjov in dr. Stanislav Zitko.

Kot delegati za kongresni odbor Udrženja rezervnih oficirjev so bili določeni odbojniki po vrstnem redu izvoljene liste.

Pri slučajnostih je bilo izmešenih iz vrst članstva več perečih, umestnih predlogov in misli, tako o preskrbi družin vojnih obveznikov ter o raznih internih organizacijskih zadevah. Vzorno skupščino, ki je potekala v najlepšem redu in popolni slozi zborovalcev je zaključil predsednik inž. Ladislav Bevc, pred zaključkom na je še snregovoril brig. general Kukavičič, pododboru v zahvalo in vzpodbudo, da naj se naprej vestno in častno deluje v ohranitev nacionalnih idealov in v vdanosti do kralja in domovine.

Naše gledališče

DRAMA

Sobota, 17.: Profesor Klepec. Red A. Nedelja, 18. ob 15.: Snegulčica. Izven. Znizane cene od 20 din navzdol. Ob 20.: Neopričavana ura. Izven. Znizane cene od 20 din navzdol.

»Profesor Klepec«, je zgodba iz ljubljanskega meščanskega kroga. Osrednja oseba je profesor idealist, ki živi v svojem abstraktnem svetu; v stiku z realnim pa zaide v hude stiske političnega in ljubezenskega značaja, dokler se vse ne razvzolja v srečnem koncu. Predstava bo dre- vi za red A.

Pavel Golja: Snegulčica, najstarejša in najbolj znana mladinska igra, ki je našla v novih stihih Pavla Golje, in z novima likoma razbojnikov Friceta in Fraceta najzibavnejši odziv. Čudovito lepa in vzgojna pravljica pomeni za otroke velik dogodek, zato pripelje svoje malčke k tej lepi igri, ki bo v nedeljo popoldne. Cene znizane.

OPERA

Sobota, 17.: Trubadur. Gostovanje baritonista Borisa Popova. Premierski abnoma.

Nedelja, 18. ob 15.: Lumpaciuz Vagabundus. Izven. Ob 20.: Rusalka. Izven. Znizane cene od 30 din navzdol.

Baritonist Boris Popov, ki je nastopal že na najznamenitejših odrih sveta, in ki je bil nekaj let tudi član pariske opere Comique in milanske Scale, bo pel drevi grofa Luno v Verdijevem »Trubadurju«. Popov je pevec izredno kultiviranega glasu, mehkih linij, polnosti in barve. Tenorsko partijo Manrica bo pel Franci, ki jo šteje med svoje najboljše, Leonoro Basičeva, Azuceno pa Kogejeva. Dirigent dr. Švara. Predstava bo za premierski abnoma.

V nedeljo popoldne bodo ponovili veselo Nestroy-Sritofovo glasbeno burko »Lumpaciuz Vagabundus«, z Modestom Sancinom, Jankom in Zupanom v glavnih vlogah. Delo je izredno zabavno in prepleteno s številnimi glasbenimi vložki. O uspešnosti vzprizoritve najbolje pričajo vse doslej razprodane predstave. — Zvečer bo na vrsti čudovito poetična Dvořakova »Rusalka«, s Heybalovo v naslovni vlogi in s Franciom, Kogejovo, Lupo in Basičovo v ostalih partijah.

SENJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.15

Sobota, 17.: Ujež. (Udrženje jugoslov. emancipiranih žen).

Nedelja, 18. ob 15.15.: Ujež. (Udrženje jugoslov. emancipiranih žen). Popoldanska predstava. Poslednjič.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 17.: Cigan baron. Red B.

Nedelja, 18. ob 15.: Zoroka na Jadranu. Znizane cene. Ob 20.: Konto X. Znizane cene.

R A D I O

Sobota 17. februarja

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 30 par za besedilo, Din 3. — davka za vsak oglas in enkratno pri-
stojbino Din 3. — za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki želijo
služiti. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12. — Dupli-
to žrtvite se zaračunajo po Din 2. — za vsako besedo, Din 3. — davka
za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5. — za šifro ali dajanje
naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20. —
Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1. — za besedo, Din 3. — davka
za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5. — za šifro ali dajanje
naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17. —

Kampa, kam?

Pri Putrichu
danes in jutri ples. Odprto
do 1. ure. Igra prvovrsten
jazz. Vljudo vabljeni.
3263-18

Službo dobi

Kleparskega in
kotlar. pomočnika
sprejme. Josip Otopcevec,
Ljubljana. Za gradom 9.
3186-1

Perfektnega

strugarja
kateri bo tudi opravil za-
logo železa in nadomestnih
delov, ide za svojo poprav-
ljalnico veleindustrije v
Sloveniji. Prednost imajo
prosilec, ki imajo moštirski
zpit. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod znčko »Stalno
mesto strugarja«.
3164-1

Orod. ključavničar

ki zna delati tudi na stur-
nici, dobi službo. Prednost
imajo orodiarji za črno
pločevnato blago. Cenj.
ponudbe na Publicitas, Za-
greb pod »55373«. —
3162-1

Trgovski pomočnik

mlad, z detele, vajen že-
lezne, stekla in bary.
dob. takoj službo. Stano-
vanje in hrana v hiši. Po-
nude na ogl. odd. Jutra pod
šifro »Zeleninar«.
3159-1

Brivsko pomočnico

ali pomočnika, mlado moč
in vajenca, ki se je že učil
sprejme. Simonček, frizer,
Celje, Mariborska.
3271-1

Brivskega

pomočnika
dobrega in stalnega sprej-
me. 29. II. Otton Heim-
gartner, Slov. Bistrica.
3201-1

Samostojen

kmetovalec
s kmetijsko šolo za Do-
lenjsko, več tudi sadjar-
stva in vinogradništva, sta-
rejši, poročen, dobi mesto.
Plača din 600, vsa oskrba
in procenti od pridelka. —
Enomesečna poskusna doba.
Ponudbe poslati na ogl.
odd. Jutra pod »Delaven,
pošten in ljubiteljski živali«.
3248-1

INSERIRAJ

V „JUTRU“!

Razglas licitacije

Osrednji urad za zavarovanje
delavcev bo imel v prostorih okrož-
nega urada za zavarovanje delav-
cev v Nišu na dan 4. marca 1940
ob 11. uri ofertalno licitacijo za
oddajo dobave in montaže električ-
nih naprav transformatorske po-
staje in kablov svojega sanatorija
za pljučne bolezni v Knez-selu pri
Nišu.

Obrazce za sestavljanje ponudbe
lahko dobite dnevno pri okrožnem
uradu za zavarovanje delavcev v
Nišu za časa uradnih ur proti
plačilu din 75. — ter pri tehničnem
oddelku osrednjega urada za zava-
rovanje delavcev v Zagrebu, pri
katerem dobite tudi vsa potrebna
pojasnila.

V Zagrebu, 14. februarja 1940.

OSREDNJI URAD
ZA ZAVAROVANJE DELAVCEV

Službe išče

Strojnič. monter
z dolgoletno prakso pri
elektrarnah, parni žagi
rudniških napravah in
slično, veče v elektroteh-
niki in varjenju ter v
montaži in popravilu
strojev želi premeniti
mesto. Dopolne na ogl.
odd. Jutra pod »Strokov-
njak«.
2698-2

Sofer

Kdor želi res treznega, po-
štenega in vestnega soferja,
ki se razume tudi na vsa
popravila, naj pošlje po-
nude na ogl. odd. Jutra
pod »Priden in zanesljiv«.
3245-2

Frizerka

mlajša, izveščana moč, —
ide stalno mesto v Ljub-
ljani. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Izveščana«.
3258-2

Kino poslovdja

in izprisan operater, z dol-
goletno prakso, ide službo.
Cenj. ponudbe na poštini
predal 270 Ljubljana.
3270-2

Vdova

srednj. let, z večletno go-
stinstveno prakso, vajenca
s stonoga gospodinstva,
ide za takoj gostilno na
račin v bližini Maribora.
Gre tudi za natančno. Do-
pise na ogl. odd. Jutra
pod šifro »Vdova«.
3253-2

Vajenci (ke)

Učenca
sprejem v trgovino z že-
lezno, steklom in barva-
mi, ki imajo v predboju
kmetič. sinovi s primerno
šolsko izobrazbo, stanovanje
in hrana v hiši. Interesenti
naj se javijo na ogl. odd.
Jutra pod znčko »Stroga
vgojaa«.
3159-44

Zasluzek

Vsako prepiso-
vanje na stroj
prevzamem na dom. Naslov
poslati na ogl. odd. Jutra
pod »V«.
3127-3

Prodaj

Prodaj recepte
za izdelovanje vseh vrst
umetnih mlinskih kamnov
ter žmerlj. mešanje za
Schellmaschine. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»V«.
3249-6

Prodaj

Prodaj recepte
za izdelovanje vseh vrst
umetnih mlinskih kamnov
ter žmerlj. mešanje za
Schellmaschine. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»V«.
3249-6

INSERIRAJ

V „JUTRU“!

Italijanska tovarna

dobavlja večletno, in-
stalatnem dovorne reline
kotile vsake velikosti, za
centralno gretje v tople
vodo, s kurjavo na premog.
les ali nafto. Prihranek na
kurjavo 20%. Zastavljate
poskusni vzorec, Paolo Ba-
dino, Corsosoma 9, Rapallo
Italija.
3258-6

Perzijske preproge

zelo lepe komade, prodaja
ABC, Ljubljana. Medvedo
va cesta 8, poleg kolodvoza
Šiške.
3252-6

Pohištvo

Spalnico iz
orehove korenine
in več boljnih kuhinjskih
oprem prodaja po stari ceni
Križ Franc. miravstvo, —
Vrhnik. Ogleda se na
skladšču v Ljubljani. Pre-
na ulica 6, nasproti Mest-
nega kopališča.
3199-12

Renomirano

gostilno
z vinogradom v mariborski
okoli, telefon v hiši. Pro-
dam ali dam v najem. Na-
stov v vseh poslovalnicah
Jutra.
3251-19

Les

Smrekovih hlodov
kupim vsako množico, isto
prezvamem za razlaganje.
Zaga tik postaje. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod šifro
»Takojsnja doba«.
3126-15

Lokali

Gostilna v Ljubljani
staroznana, ob prometni
cesti, se odda takoj v najem
vsem gostilničarjem in
restoracijam. Veliki gostilni-
ški vrt s prostori za bali-
nanje. Za podieten in za
strok. veziran zakonski par
z nekaj kapitala izredna
prihoda. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.
3247-19

Stanovanja

Mirna stranka
ide za 1. maj stanovanje z
dvema sobama in predboju
po možnosti s kopalnico,
v mestu ali periferiji. Po-
nude z navedbo cene na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Upokojenec 16«.
3179-21a

Enosob. stanovanje

ide za 1. maj stanovanje z
dvema sobama in predboju
po možnosti s kopalnico,
v mestu ali periferiji. Po-
nude z navedbo cene na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Upokojenec 16«.
3179-21a

Sobo odda

Sobo
lepo opremljeno, z poseb-
nim vzhodom in dobro do-
mačo hrano, oddam t. III.
t. I. Sokolska ul. v Pruli.
3125-23

MANUFAKTUR

celotno zalogo cca Din 80.000. —
samo metersko blago prodam po
stari nabavni ceni. — Ponudbe na
oglasni oddelku »JUTRO« pod:
»Manufaktura«.

KAMENČKE

v žolcu, ledvica in sečnem mehurju topi in
leči njihove bolečine
DUBRAVKA ČAJ
Mnogi so že odpravili. poskusite se vi. —
t. I. št. 10 —
izdeluje: Kem. farm. laboratorij, tekmarja
Mrs Ivana Andrija MOSTAR
R S bi 14471 25 V 1936

Sobe išče

Sobo
prazno, prijazno, svetlo,
najtežji s prehrano, za svo-
jo hčerko, ne predalec od
centra, ide za takoj ali
poznejši čas veliko odpo-
sa, podena in mirna šivilja
Refektira samo na stalno
sobo. Ponudbe na oglasni-
odd. Jutra pod šifro »Pri-
jazna soba«.
2858-23a

Dopisi

Ločeni računi
v soboto u 6 sati čakam
dolžak pristopite.
3256-24

Stroji

Tesarji!
Za opazbe in lajski pod
nadim trostani stroji iz za-
loge v Ljubljani. DOVŽAN
IVAN, Ljubljana. Franciš-
kanska ulica 4.
3155-29

Pridelk

Fizol za kuhno
dobite poceni pri
Sever & Comp.
Gospodarska c. 5.
2709-33

Informacije

Izjava
Podpisana izjavim, da so
vse govornice o osebi g. Zin-
dai Franciški z Grada.
neresnične, ter jih preklju-
jem in obžalujem. Marija
Pregelj, posestnica in tr-
govka, Litija.
3254-31

Kazno

Moderne
kauče
in fotelje nudim solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13

ZA VSAKO

PRILIKO
najboljša in naj-
cenejša oblačila
si nabavite pri
Presko, jr.
NA PETRA NASIP 23

KLIŠEJE

ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

SPORT

Vsi najboljši drsalci v Celju
Drevi ob 20. na drsališču v mestnem parku

Od poslednjega nastopa pok. Hilde Ho-
lovške z Dunaja ni bilo v Celju nobene pro-
dukcije na ledu. Razne okoliščine niso do-
pusčale, da bi prišlo pozneje do kakšnega
nastopa. Letošnja ugodna zima in pa po-
novni lepi uspehi celjskih drsalcev gde.
Sernečeve in g. Presingerja, ki sta si pri-
borila državno prvenstvo v tej težki in
krasni panogi sporta, silijo, da se naši tek-
movalci predstavijo tudi domači publiki
in pokažejo vse lepote prostega drsanja
na ledu.

Da bo spored obširnejši in pestrejši, je
SK Celje povabil številne člane in članice
ljudijske Ilirije kot najmočnejše pred-
stavnike drsalnega sporta v naši državi k
sodelovanju. Tako bo drevi na drsališču v
mestnem parku v Celju zbrana vsa naša
elita, in sicer štiri dame in štiri gospod-
e. Vsa bo nastopila s samostojnim pro-
gramom, pokazal vse svoje zmožnosti in
zbranimi točkami odkril celjski publiki vse

lepote drsalnega sporta. Od dam bodo so-
delovale Draguša Finčeva, Dorica Schello-
va ter najbrže mala Bogatajeva, vse čla-
nice Ilirije, ter nova juniorska državna pr-
vakinja Celjanka Vlasta Sernečeva, od go-
spodov pa Emanuel Thuma, seniorski dr-
žavni prvak, lanski prvak Milan Bettetto
in letošnji juniorski prvak Celjan Riko
Presinger. Skoraj gotovo se bo odzval va-
bilu svojega bivšega matičnega kluba tu-
di bivši doletovni državni prvak Celjan dr.
Polo Schwab.

Prepričani smo, da bo celjska publika
znala upoštevati velike žrtve prireditelja
in se bo v velikem številu odzvala vabilu.
Prireditelj bo ob umetni razsvetljavi, za
zabavo pa bo skrbela reproducirana glas-
ba. Za gledalce bo preskrbljeno v notra-
njosti drsališča za čim udobnejšo zasle-
dovanje produkcije priporočamo pa, da po-
skrbijo za dobro obutev.

Na smučarskih poljanah v planinah
Komna, Krvavec, Vrščič in drugi vabijo...

Planine Slovenije so bile v zadnjih dne-
vih bogato obdane s suhim snegom, pri-
dih je zapadel 20—40 cm visoko na trdo
snežno podlago 1 metra. Lepše podlage za
smuko si ni mogoče izbrati. Februar in
marec bosta nudila smučarjem planincem
obilo užitka v visoko zasneženih planinah
Slovenije, kjer je v vseh planinskih postoj-
ankah prostora dovolj.

Bele poljane Komne vabijo. Na postaji
v Bohinjski Bistrici nudijo vozniški sam-
ki popeljajo smučarja v lahnm drncu do
Bohinjskega jezera in ob brega, kjer se
razstane čarobne krasote zime, dalje do
»Zlatoroga«. Tam vroč čaj pogreje »de-
Nosači pohitijo s nakladanjem opornikov
in smučk in že krene vesela karavana pro-
ti slapu Savice in dalje proti Komni. V
vozdu se vzpenja gaz v ključih ob krasni
razgledih na Bohinjsko jezero, ki se zme-
rom oddaljuje in manjša. Od sosedne Ko-
marče odmevajo vriski smučarjev, ki težko
čakajo na ovinek, izza katerega prvič za-
gledajo Dom na Komni. Po trdnari prijetni
haji pridemo na Komno, kjer se z užitek
zastavimo v bele, valovite planote z niz-
kimi holmčki in strmimi pobočja-raj za
smučarje začetnike in divno terišče za iz-
veščane planinskega smučarja. Zvečer
je družba smučarjev zbrana okrog pregled-
nega zemljevida Komne, kjer se posvetu-
jejo s smučkim učiteljem o smučski turi na
naslednji dan: Bogatinsko sedlo, Govnat
Kuk, Vogel, Triglavsko jezero in razni
trusi kraški in daljši cilji mikajo. Pojdite
na Komno, da boste tudi vi uživali krasote
tega smučarskega raja!

V tihl mrzli noči, ko luna srebrni bledi
vrhove Razorja in Prisojnika, takrat je po-
ti proti Vrščiču iz Kranjske gore najlepše.
Onstran mostu čez Plenco naglo mine-
vajo ovinki, že so pod nami zasnežene se-
noči iz Klinu in vsa širna Krnica se od-
pira pogledu. Kmalu pridemo pod široko
gromado Prisojnika, na drugi strani pa
nosil posevna stena Mojstrovke na temenu
debelo naložene plasti snega. Kar naenkrat
se prikaže gricek in med smrekami niša
iz katere se prijazno vije dim, to je tople
zavetje Erjavčeve kočice na Vrščiču. V pr-
vih jutranjih urah obseva Mojstrovko prv-
juti sonce izza škrlatice, v tisočih
kristalnih blestijo srebrna pobočja. Po opo-
danskem okrepčilu in smučanju na Vrščiču
se veselimo na urni smuk nazaj proti do-
lini. Kako sika, šumi in poje sneg pod do-

likom jeklenih robov, vsak gib je moč in
zdravje, vsaka kretnja užitek in slast.
Kdor je enkrat vozil po vijugasti široki

Vrsta tekem na snegu

V Planici...

Planica, 16. febr.
Priprave za nedeljski smuk z Meceanov-
ca grejo nemoteno dalje. Sinoci je prispe-
la semkaj švicarska nemška ekipa, ki je
janes vse dan prebivala na prgi tekmo-
valci, posebej Korner, ki je očitno najbolj-
a med njimi, je kar ne morejo prenehati.
Kako glede trase same kakor tudi kakovost
snega Res pa je, da so zdaj snežne in
nemeneke razmere v Planici res idealne.

Kakšna ocena udeležbe domačih tekmoval-
cev, glede katerih je bil včeraj objavjen
sklep GZSP, ki prepušča svojim članom
udeležbo na tej prireditvi — niže objavljamo
njegov preglednik — se zdaj seveda ne
more reči. V Planici trenirajo zaenkrat
tudi Ilirije, vsi štirje Nemci, vmes pa sta
še zvan kot trener in pa Lukanc, ki je
prišel iz Trčiča vsekakor bi bilo škoda, če
bi ta skrbno pripravljena prireditev zara-
di sporov in nesoglasij za zeleno mizo osta-
la omejena na tako pičlo udeležbo.

Službeno iz JZSS

JZSS razveljavlja odlok GZSP št. 341
dne 15. I. m., s katerim je prepovedala čla-
nom GZSP udeležbo na gornji prireditvi
SK Ilirije v Planici, ker ta odlok po pra-
vilih ni utemeljen. Kljubom GZSP je na pro-
sto dano, da se prireditvi SK Ilirije ude-
ležijo ali ne, prepoved udeležbe pa ni mo-
goča.

V Mariboru...

Za savezno prvenstvo v smučarskem sta-
tetnem tekmu, ki bo jutri v Mariboru, je
prireditelj ISSK Maribor zbral številni
krasne nagrade ki so jih poklonili zma-
govcem pokrovitelji prireditve in pa
JZSS v Ljubljani, razen prireditelja same-
ga seveda.

Tekmovanje bo ob 10. v okolici Maribor-
in se ga bo udeležila vsa elita jugosloven-
skega smučarstva. Veliki favoriti tekmo-
vanja je stafeta jeseniškega Bratstva, ki ima

svetel z vrhca v dolino, bo zmerom znova
silili v ta edinstveni zimski paradaj.

Na Krvavcu je vse živo. Že v zgodnjih
urah mažejo smuč. Jutranji izprehod vodi
v Tiho dolinico, potem dalje proti stenam
nad Kokro in po grapi med Vel. Zvohom
in Krvavcem čez ravnino do vrha Krvav-
ca, in nato v smuku nazaj proti Domu.
Smuka je stajna. Lahko puhalet sneg se
pri vsakem zavoju zapriši visoko v zrak,
da se snežinke kakor kristali leskečejo v
jutranjem solncu. Prelepe dni preživi smu-
čar na Krvavcu. Tudi onim, ki še niso po-
vsem izveščani v alpskem smučanju, so
te krasote in užitek dostopni, vodja stalne
smučarske šole na Krvavcu zveze vsako-
gar v svoje varstvo ter ga izvešča in uve-
de v kraljestvo bele opojnosti. Pridite na
Krvavec — vsi ste vabljeni!

Z majhnimi stroški je zvezan izlet smu-
čarja na Veliko Planino. Vlak do Kamni-
ka, a smučni ali — če je dovolj denarja
z avtomobilom do Stahovice, dalje mimo
Sv. Primoža čez Pasje Peči in Kisovec do
Male Planine, kjer že pričnejo prostrana
smučišča. Čim višje gremo, tem bolj se
odpirajo pogledi na vse strani: Gorenjska
z belimi vrhovi Julijskih Alp in Trigla-
vom, proti jugu Snežnik z vso Notranjsko,
na drugi strani močnimi masiv Grintavca.
Od koč SPD na Veliki Planini je le petih
10 minut do Tihe doline, kjer so prostrana
lahka smučarska terišča.

Izrabite mesec februar in marec in raz-
vedrite se v prelepem zimskem svetu, vr-
nili se boste spet prerajeni in polni dobre
volje v vsakdanje življenje.

v svojem moštvu same reprezentativce z
znanimi internacionalcem in olimpijcem
Smolejem na čelu. Prav gotovo bo vodstvo
Bratstva v zadregi, katere tekmovalce naj
sploh pošlje v Maribor, saj je znano, da
ima razen Smoleja še celo vrsto skoraj
enakovrednih tekmovalcev.

Veliko zanimanje vlada glede tega, kako
se bodo v konkurenci z najboljšimi tekmo-
valci gorenjskih in ljubljanskih klubov od-
rezali domačini, ki so se za to prili še
prav posebno pripravili.

Na Golovcu...

Jutri ob 10. priredi SK Korotan tradi-
cionalni smuk z vrha Golovca proti »ra-
kovniškim« jezercem. Proga je dolga nad
1 km. Izven konkurence lahko tekmujejo
tudi nečlani in bo prvoplasirani prejeli lično
diplomo. Proga je enaka za juniore in se-
niorje. — Popoldan ob 14. bo tudi tamkaj
propagandni slalom, skakalci pa bodo lah-
ko preizkusili novo 30 metrsko skakalnico
tega kluba. — Dohod do terena je zelo
lahak, ker je treba od tramvaja stopiti do
cilja komaj tri minute peš. Podrobnjša
navodila se lahko dobe telefonično na
št. 41-63.

V Zgornji Šiški...

Za nedeljsko tekmo v teku, ki jo priredi
Smučarski klub Ljubljana, opozarjamo
mladino, da je start točno ob 10. v Zg.
Šiški v bližini gostilne Martinec.
Priprave najkasneje do 9.30 pri vodstvu
tekme. Tekmujejo lahko razen klubovih
članov tudi neorganizirani.
Tekmovalci so razdeljeni v tri skupine,
in sicer od 16. do 18. leta tekmujejo na 6
km; od 14. do 16. leta na 4 km in vsi pod
14 letom na 2 km.
Razglasitev rezultatov in razdelitev dar-
il bo po tekmi v gostilni Martinec.

Kaj bo še jutri?

V DELNICA: prvenstvo oorskega ko-
tara v klasični kombinaciji v izvedbi tam-
kajšnjega odseka HPD »Šišnjake«.
V MOJSTHANI: medkubski mladinska
tekma v stafeti in mladinska tekma v
skokih v izvedbi SMK Dvojce Mojstana.
Na JESENICAH: medkubski tekma v
smuku na Markijevi planini v izvedbi SK
Bratstva in
v KAMNIKU: medkubski skakalne te-
kme v izvedbi domačega SK Kamnika.

Prva smučarska tekma v Murski Soboti.
Smučarstvo je v znanju letu zajelo tudi
tekmuje, kjer je v njegovem severnem
delu dovolj pripravljen smučar, s katerimi
morajo biti zausvojimi tudi razvijeni smu-
čarji, seveda, če je dovolj snega. Letos pre-
kriva tekmujejo debele snežna odeja, za-
to je smučski sport tudi v Murski Soboti
zavzel venk razmah. SK Mura je izrazila
letošnje navdušenje za zimski sport in je
v novejši organizaciji prvo smučarsko tek-
mo v Prekmurju. Tekmovali so seniorji
in juniorji na 6, oziroma 3 km dolgi progi,
ki je potekala v okolici Murske Sobotice po-
polnoma po ravnini. Sneg je bil dober,
udeležba tekmovalcev je bila tudi razve-
seljiva. Tekme je opazovalo lepo število
očinstva. Vrstni red tekmovalcev je bil
naslednji: Juniorji: 1. Deskovič 13:59, 2.
Kerčmar 14:50 (oba Mura), 3. Merc (Ma-
raton-Maribor). Seniorji: 1. Kukanja (Mu-
ra) 25:16, 2. Dolenc (Maraton) 27:10, 3.
Balon 27:41. Tekme so imele lep propa-
gandni uspeh.

JASO (službeno). Jutri skupni trening
in izlet v Zlebe. Udeležba za tekmovalce
obvezna. Odhod s vlakom ob 11.30. Taj-
nik I.

Z Jesenic

— Sokolsko društvo Jesenice ponovi na
splošno željo osmič in nepreklicno nadej-
sijajno opereto »Vse za šalo« v nedeljo,
18. februarja. Začetek ob pol 3. popolne.
konec ob 6. uri. Zveze ugodne. (—)
— Zvočni klub Radio bo predvajal v
soboto in nedeljo ob 20. (v nedeljo tudi ob
15. uri) krasni poljski velefilm »Roža«.
Med dodatki bo tudi zvočni tednik. — Sie-
di »Tajni znak LB 17«. (—)

Iz Ptuj

— Zvočni klub bo predvajal danes ob
20. in jutri v nedeljo ob pol 16., pol 19. in
pol 21. vrhunski film »Beg iz trdnjave«, ki
prikaže polno napetih dogodkov iz zad-
nje svetovne vojne. V glavnih vlogah Dol-